

Handreiking voor gemeenten Kernbeleid Veiligheid 2017

Colofon

Deze vijfde editie van Kernbeleid Veiligheid is gerealiseerd door BMC Advies, in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Bij de totstandkoming is, net als bij vorige edities, nauw samengewerkt met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV).

Tekst/inhoud

Jasper van Gaalen (BMC Advies)

Begeleiding

Linda Bouw (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Michiel Geuzinge (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Eugene van de Poel (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Roelant Schenk (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Vormgeving

Chris Koning (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

augustus 2017

Voorwoord

Gemeenten hebben met veel veiligheidsvraagstukken te maken, van woonoverlast en jeugdcriminaliteit tot verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Effectieve inzet op het veiligheidsdomein vereist keuzes - keuzes over prioriteiten, instrumenten en samenwerking met veiligheidspartners. Deze keuzes worden bij voorkeur verankerd in een gedegen integraal veiligheidsplan. Hiermee geeft de gemeente invulling aan zijn regierol op het veiligheidsterrein.

Het opstellen van een integraal veiligheidsplan (IVP) is niet eenvoudig. Dit complexe terrein kent niet alleen veel vraagstukken, partijen en instrumenten maar ook tal van verbindingen met ander gemeentelijk beleid. *Kernbeleid Veiligheid* biedt ondersteuning bij het opstellen van het IVP. Deze methode definieert het integrale veiligheidsterrein, brengt partijen bij elkaar en zet een stapsgewijze koers uit voor de voorbereiding, vaststelling en operationalisering van een solide meerjarig veiligheidsbeleid.

Dit is de vijfde editie van *Kernbeleid Veiligheid*, de VNG-methode voor lokaal integraal veiligheidsbeleid. De eerste editie dateert van 2003, de vierde van 2013. Voor deze vijfde editie is de tekst compleet herzien en opnieuw geschikt. Nieuwe ontwikkelingen en inzichten zijn verwerkt. Wat resulteert is een aanmerkelijk vereenvoudigd document dat in alle opzichten up-to-date is. De inhoudelijke hoofdlijn van de methode is natuurlijk vastgehouden.

Deel 1 richt zich op het 'hoe' van de beleidsontwikkeling: welke stappen moeten worden gezet? Vanuit welke uitgangspunten? Binnen welk inhoudelijk raamwerk? In samenwerking met welke partijen en met welk resultaat? Ook worden enkele actuele strategische thema's behandeld, een nieuw onderdeel van deze methode; het betreft de thema's 'Informatiepositie, Intelligence', Ondermijnende criminaliteit, Gemeentelijke handhavers, politie en regievoering en 'Verbinding zorg en veiligheid'.

In deel 2 worden de vijf veiligheidsvelden van Kernbeleid Veiligheid uitgewerkt. Deze velden vormen met elkaar het integrale veiligheidsterrein. Voor elk veiligheidsthema binnen de velden worden onder meer de rol van de gemeente, partners in de aanpak en mogelijke maatregelen benoemd.

Deel 3 geeft een overzicht van de instrumenten die bij deze methode horen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 De hoofdzaken	5
Uitgangspunten	5
Definitie Integrale Veiligheid	5
Werkgroep	6
Stappenplan	6
Overzicht: belangrijke karakteristieken van het proces	13
Wisselwerking IVP en Uitvoeringsplan	13
Een IVP met meerdere gemeenten	13
Effectindicatoren	14
VNG-INP-model	15
IVP en het Regionaal Beleidsplan politie	15
IVP en de Driehoek	16
IVP, burgerparticipatie en wijk- en gebiedsgericht werken	16
Strategisch thema: Informatiepositie, Intelligence	17
Strategisch thema: Ondernijende criminaliteit	20
Strategisch thema: Gemeentelijke handhavers, politie en regievoering	21
Strategisch thema: Verbinding zorg en veiligheid	23
2 Uitwerking veiligheidsvelden/-thema's	25
Veiligheidsveld 1: Veilige woon- en leefomgeving	26
Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid	33
Veiligheidsveld 3: Jeugd en veiligheid	39
Veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid	44
Veiligheidsveld 5: Integriteit en veiligheid	50
3 Producten Kernbeleid Veiligheid	59

1 De hoofdzaken

Kernbeleid Veiligheid is een methode voor het ontwikkelen van lokaal integraal veiligheidsbeleid (het Integraal Veiligheidsplan/IVP) en het bijbehorende uitvoeringsplan integrale veiligheid. Ook geeft zij houvast voor sturing en regievoering in de uitvoeringsfase; de methode omschrijft daarvoor te treffen voorzieningen. Kernbeleid Veiligheid is zodoende een integrale methode die gemeenten helpt het 'doorlopende proces van werken aan en sturen op integrale veiligheid' op een goede manier vorm te geven. Kernbeleid Veiligheid helpt de gemeente beleid te ontwikkelen maar ook in bredere zin regie te voeren op veiligheid.

Uitgangspunten

Belangrijke uitgangspunten van Kernbeleid Veiligheid zijn:

- *Interactie en verbinding*: Veiligheidsbeleid is meest effectief wanneer het in samenwerking met interne en externe partners tot stand komt: dit zorgt voor 'scherper' beleid dat aansluit op flankerend beleid én draagvlak heeft.
- *Integraliteit*: Veiligheidsbeleid is bij voorkeur integraal, in de zin van dat het zich richt op sociale én fysieke veiligheid, dwarsverbanden bewaakt tussen veiligheidsthema's, combinaties van preventie en repressie zoekt bij elk thema, mogelijkheden van interne en externe partners (inclusief bewoners) in samenhang benut.
- *Stevig inhoudelijk fundament*: Verankering in een gedegen veiligheidsanalyse is een voorwaarde voor 'werkend veiligheidsbeleid'.
- *Stap voor stap*: Beleidsontwikkeling is een complex, veelzijdig proces en juist daarom is een heldere stapsgewijze aanpak noodzakelijk (zie hierna).
- *Afbakening integrale veiligheid*: Het gemeentelijk veiligheidsbeleid richt zich op het lokale integrale veiligheidsterrein. Hierbinnen zijn vijf accenten ('veiligheidsvelden') te onderscheiden, namelijk: 'veilige woon- en leefomgeving', 'bedrijvigheid en veiligheid', 'jeugd en veiligheid', 'fysieke veiligheid' en 'integriteit en veiligheid' (zie hierna).
- *Focus op maatschappelijke effectiviteit*: Leidend in de beleidsvoering is de veiligheid van de gemeente - bij het uitvoeren van de analyse, het formuleren van doelen, het vormgeven van de aanpak en bij evaluaties.
- *Cyclisch*: Het beleid wordt doorvertaald in een uitvoeringsplan, in de uitvoeringsfase wordt hierop gestuurd, tussenevaluaties zijn input voor nieuwe uitvoeringsplannen en beleid.
- *Maatwerk*: IVP en Uitvoeringsplan zijn altijd maatwerk - dit wordt bewerkstelligd door de analyse vooraf en de verbindingen met lokale strategische kaders en flankerend beleid.
- *Meetbaar beleid*: Het IVP bevat bij voorkeur heldere effectdoelstellingen, het Uitvoeringsplan tastbare prestatie-indicatoren.
- *Politiek-bestuurlijke borging*: Portefeuillehouder, College en Gemeenteraad zijn nauw betrokken bij de beleidsontwikkeling, met inachtneming van de beginselen van dualisme.

Definitie Integrale Veiligheid

Het integrale veiligheidsterrein omvat vijf 'veiligheidsvelden' met daarbinnen 'veiligheidsthema's'. De essentie van deze velden: (in deel 2 van deze handreiking worden de velden en thema's verder uitgewerkt)

- 1 *Veilige woon- en leefomgeving*: Veiligheid en leefbaarheid in de alledaagse woon- en leefomgeving, in de wijk, de buurt en de straat. Hoofdthema's zijn sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid (veiligheidsgevoel). Bij sociale kwaliteit gaat het vooral om de thema's woonoverlast, alcohol- en drugsoverlast, overlast verwarde personen. Bij fysieke kwaliteit om vernielingen en verloedering/zwerfvuil. Bij objectieve veiligheid om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit zoals woninginbraak, auto-inbraak, fietsendiefstal, diefstal van motorvoertuigen, straatroof, bedreiging, mishandeling, huiselijk geweld.

- 2 *Bedrijvigheid en veiligheid*: Sociale veiligheid (overlast, geweld, vermogenscriminaliteit, ondermijning) rond verschillende vormen/locaties van bedrijvigheid: winkelgebied, bedrijventerreinen, uitgaansgebied, evenementen en toerismevoorzieningen/-locaties.
- 3 *Jeugd en veiligheid*: Jeugdoverlast en -criminaliteit, problematische individuele jongeren, veilig in en om de school, alcohol en drugsgebruik door jongeren.
- 4 *Fysieke veiligheid*: Verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid (rond gevaarlijke stoffen) en voorbereiding op crisisbeheersing.
- 5 *Integriteit en veiligheid*: Verschijnselen die meer fundamenteel onze rechtsorde en veiligheid bedreigen: radicalisering en polarisatie, georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit, Veilige Publieke Taak, informatieveiligheid en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

Deze vijf veiligheidsvelden hebben de nodige raakvlakken met elkaar. Aandacht daarvoor in de analysefase en bij het opstellen van het beleid is cruciaal voor de 'integraliteit' van het beleid.

De vijf velden spelen een belangrijke rol in de analysefase, als garantie voor de compleetheid daarvan. In het IVP en Uitvoeringsplan zelf zijn de velden echter niet per se zichtbaar (bij voorkeur niet, zie hierna bij 'Overzicht').

'Zorg en veiligheid'

Verschillende thema's binnen de vijf velden staan in verband met zogenaamde 'complexe casuïstiek' ofwel personen/huishoudens met meervoudige sociale en veiligheidsproblematiek. Hierbij is vaak sprake van overlast, vormen van geweld en/of criminaliteit. Voor de aanpak van complexe casuïstiek is samenwerking tussen veiligheid en sociaal domein nodig. Aspecten van de aanpak zijn vroegsignalering, awareness en kennis bij sociale wijkteams, tijdige opschaling, persoonsgerichte aanpak, inzet Veiligheidshuis en Veilig Thuis, casus- en procesmanagement. De werkwijzen van gemeente en partners rond complexe casuïstiek hebben een doorontwikkeling ondergaan als gevolg van de decentralisaties in het sociaal domein ('3D').

Veiligheidsthema's binnen de vijf velden die hieraan raken, zijn met name woonoverlast, alcohol- en drugsoverlast, overlast 'verwarde personen', veelplegerscriminaliteit, huiselijk geweld en kindermishandeling, problematische jeugd/jongeren en radicalisering. Hoewel er wat betreft werkwijzen dus de nodige overeenkomsten zijn tussen deze thema's, is er toch niet gekozen voor een apart (zesde) veiligheidsveld 'Zorg en veiligheid'. Leidend immers in de systematiek van Kernbeleid Veiligheid is het *veiligheidsvraagstuk* ('waar heeft de burger last van?') - en niet de logica van de aanpak. In de analysefase en bij de beleidsontwikkeling is het natuurlijk wel van belang de dwarsverbanden rond 'complexe casuïstiek' te bewaken, op een goede manier vorm te geven. En het thema kan zelf ook als prioriteit of 'strategisch thema' in het IVP worden opgevoerd (zie hierna).

Werkgroep

Een belangrijke rol in de beleidsontwikkeling conform Kernbeleid Veiligheid speelt de *werkgroep*. Deze wordt geformeerd in stap 1 (zie hierna). De werkgroep geeft gezamenlijk vorm aan, stemt af over tussenproducten op weg naar het IVP en Uitvoeringsplan. In de werkgroep participeren interne sleutelpartners (de belangrijkste betrokken beleidsdomeinen, met een redelijke 'dekking' van de vijf veiligheidsvelden) en bij voorkeur ook een vertegenwoordiger van de politie. In persoon gaat het om dossierkenners en beleidsontwikkelaars, niet per se managers/ leidinggevendenden. Cruciaal zijn kennis, creativiteit, ruime scope en beleidsvaardigheden. In totaal telt de werkgroep maximaal 7 a 8 deelnemers. Trekker is de coördinator integrale veiligheid, tevens de (eind)redacteur en regisseur van de beleidsontwikkeling. De werkgroep komt in het gehele traject maximaal 5 á 6 keer bijeen. De werkgroep blijft bij voorkeur in stand als periodiek voortgangsoverleg in de uitvoeringsfase.

Stappenplan

Het gehele proces van beleidsontwikkeling, van opstart tot doorvertaling in werk- en projectplannen, telt zes hoofdstappen. De totale doorlooptijd zal per gemeente verschillend zijn, maar gerekend moet worden op een half jaar. Trekker in het gehele proces is de coördinator integrale veiligheid. Hieronder worden de stappen uitgewerkt. Bij elke stap wordt ingegaan op essentie en resultaat, werkwijze,

deelstappen en de beschikbare formats/tools vanuit Kernbeleid Veiligheid. Dit stappenplan is bedoeld voor de meest voorkomende situatie, namelijk een IVP van één gemeente; voor de situatie waarin meerdere gemeenten samen een IVP produceren, worden hierna separaat handvatten geformuleerd.

Stap 1: Opstart [doorlooptijd: 4 a 6 weken]

Essentie, resultaat

In deze stap wordt de organisatorische basis onder de beleidsontwikkeling gelegd. Er wordt een startnotitie opgesteld en vastgesteld, de werkgroep wordt samengesteld en er vindt een startbijeenkomst plaats. De startnotitie is het 'projectplan' van de beleidsontwikkeling: dit document beschrijft de aanleiding, de op te leveren producten, beleidscyclus, planning en processtappen, werkgroep, partners, tijdsbeslag (ook van de betrokken interne partners), de rol van de Raad, eventuele bewonersconsultaties. Ook kunnen belangrijk flankerend beleid en strategische kaders zoals het Collegeprogramma genoemd worden. En er kan ingegaan worden op veiligheidsthema's (actuele problematiek) die in elk geval meegenomen zullen worden. De startnotitie vormt in essentie de bestuurlijke opdracht voor de beleidsontwikkeling.

Werkwijze

De startnotitie wordt bij voorkeur in samenspel met interne partners (specifiek de werkgroepleden) en de portefeuillehouder opgesteld. Belangrijk beslispunt is de wijze van besluitvorming. Aan te bevelen is het MT te betrekken, vanwege de gemoeide capaciteit voor de beleidsontwikkeling. Eventueel kan de Raad de startnotitie vaststellen. Bepalend daarvoor zijn de 'omvang' van en politieke aandacht voor veiligheidsvraagstukken en het eventueel vernieuwende karakter van de beleidsontwikkeling.

Deelstappen

1. Voorbereiden startnotitie, afstemming met portefeuillehouder en interne partners (beoogde deelnemers werkgroep)
2. Besluitvorming over startnotitie
3. Samenstellen werkgroep, startbijeenkomst; tijdens de startbijeenkomst worden procesafspraken gemaakt, relevante bronnen/flankerend benoemd, eventueel een eerste inhoudelijke verkenning gedaan, etc.

Stap 2: Veiligheidsanalyse [doorlooptijd: 8 a 10 weken]

Essentie, resultaat

In deze stap wordt de inhoudelijke basis onder het veiligheidsbeleid gelegd. Voor elk veiligheidsthema binnen de vijf veiligheidsvelden wordt geïnventariseerd (1) welke veiligheidsproblematiek zich voordoet, (2) hoe de huidige aanpak eruit ziet, (3) welke aanvullende acties/beleidsversterkingen wenselijk zijn. In vervolg daarop wordt per veiligheidsveld bepaald welke prioriteiten voor het nieuwe beleid plausibel zijn. Het resultaat wordt vastgelegd in de veiligheidsanalyserapportage. Genoemde *drieslag* is karakteristiek voor veiligheidsanalyse conform Kernbeleid Veiligheid. Er wordt nadrukkelijk niet volstaan met het in beeld brengen van enkel de veiligheidsproblemen. Het mede-inventariseren en -analyseren van de huidige/lopende aanpak kost extra tijd maar geeft een veel effectievere basis voor beleidsontwikkeling (- het nieuwe beleid 'staat' al voor een groot deel). Ook is er dan geen aparte evaluatie van het aflopende beleid nodig - de veiligheidsanalyse is zelf sterk evaluatief.

Werkwijze

Belangrijk hulpmiddel is het format voor de veiligheidsanalyserapportage van Kernbeleid Veiligheid. Dit kan als het ware 'langzaam' ingevuld worden, in samenwerking met interne en externe partners, bilateraal en binnen de werkgroep. In eerste instantie vult de trekker van het proces het format in; daarvoor verzamelt hij per thema relevante veiligheidsgegevens/-cijfers en (beleids)documenten. Voor de politiecijfers vormt het VNG-INP-model een belangrijk hulpmiddel (zie hierna). Andere bronnen van veiligheidsgegevens zijn de gebiedsscan van de politie, de Veiligheidsmonitor, een eventueel gemeentelijk overlastmeldpunt, ondermijningsbeelden, etc. Voor de completering van het eerste concept zijn gesprekken met interne en externe partners aan te bevelen. De verdere uitwerking loopt via de werkgroep en actieve (schrijf-)bijdragen van partners. Eventueel worden raadsleden consultatief betrokken in de analysefase. Ook bewoners kunnen bevroegd worden. Afstemming met de

portefeuillehouder vindt in elk geval bij de afronding van de analyse plaats, mogelijk ook eerder.

De eerste hoofdvraag - 'problematiek?' - richt zich expliciet op het veiligheidsprobleem ('waar heeft de burger last van?'). Dit kan per thema verkend worden met behulp van cijfermatige en kwalitatieve informatie. De tweede hoofdvraag - 'huidige aanpak?' - richt zich op tot dusverre gehanteerde beleidskaders, ingezette maatregelen, projecten, etc. Knelpunten in de aanpak horen bij dit deel van de inventarisatie. Bij de derde vraag - 'extra?' - gaat het om aanvullende, nieuwe onderdelen van de aanpak. Hoe kan de bestaande 'mixture' van maatregelen per thema versterkt worden? Welke innovatie kan helpen? Creativiteit én realisme spelen hierbij een belangrijke rol: de resulterende set 'mogelijke beleidsversterkingen' hoeft niet integraal uitvoerbaar zijn maar de hoofdzaken moeten wel binnen de mogelijkheden van de gemeente liggen.

NB De analyse van veiligheidsveld 1 ('veilige woon- en leefomgeving') verloopt anders dan die van de andere velden. Waar bij veld 2 tot en met 5 de vragen 'huidige aanpak?' en 'extra?' gekoppeld zijn aan de afzonderlijke veiligheidsthema's binnen de velden, richten deze vragen zich bij veiligheidsveld 1 op zes voor-gestructureerde, 'vaste' elementen van de aanpak binnen het *gehele* veiligheidsveld. Hiervoor is gekozen vanwege de sterke onderlinge wisselwerking van de hoofdthema's binnen het veld: sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid. Via de zes aspecten van de aanpak wordt geïnvesteerd in elk van deze vier thema's. De zes aspecten zijn: 'infrastructuur', 'investeren in fysieke kwaliteit', 'investeren in sociale kwaliteit', 'betrekken bewoners', 'toezicht en handhaving' en 'aanpak specifieke criminaliteitsfenomenen'. Zie verder het format, dat ook op deze manier gestructureerd is.

Deelstappen

1. Aan de hand van het format: verzamelen en verwerken cijfers en documenten per thema
2. Eerste analyse door trekker van het proces (uitkomsten vastleggen in format)
3. Interne en externe partners bevragen, extra informatie verwerken
4. Nieuw concept bilateraal verifiëren bij partners (hen laten 'meeschrijven')
5. Werkgroepbijeenkomst voor 'verdichting' van de analyse, afleiden van prioriteiten
6. Uitkomsten verwerken, nieuw concept voorleggen aan partners en portefeuillehouder
7. Eventueel een tweede werkgroepbijeenkomst (met name voor selectie prioriteiten)
8. Gereedmaken rapportage, bespreken met portefeuillehouder/College, in procedure brengen voor prioritering (stap 3)

Formats/tools bij Kernbeleid Veiligheid

- Format Veiligheidsanalyserapportage

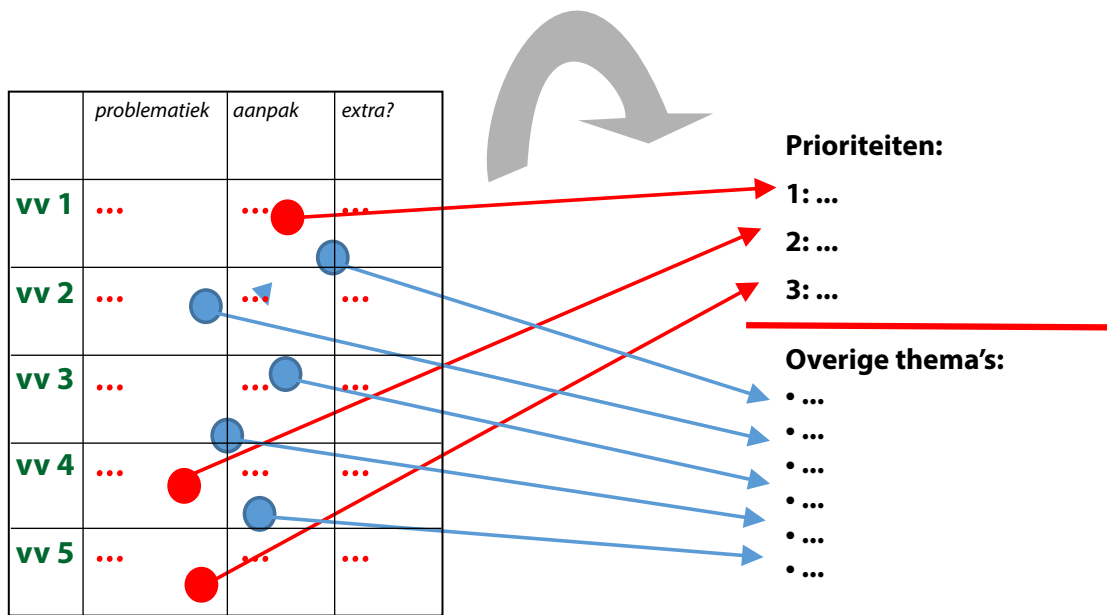
Stap 3: Prioritering [doorlooptijd: plm. 4 weken]

Essentie, resultaat

In deze stap worden de prioriteiten van het nieuwe veiligheidsbeleid vastgesteld. De veiligheidsanalyse vormt hiervoor de basis. Uitgangspunt is een maximum van drie a vier prioriteiten, om het prioritaire karakter vast te houden. De prioritering vindt bij voorkeur door de Raad of Raadscommissie plaats. Alternatieven zijn het College of een gemengd ambtelijk/bestuurlijk gremium. Ook de Driehoek dient te worden betrokken (zie hierna). Naast de prioriteiten worden 'automatisch' de niet-prioritaire hoofdthema's (zgn. 'overige strategische thema's', going concern-thema's) van het beleid bepaald. Prioriteiten en overige strategische thema's keren terug in desbetreffende hoofdstukken van het nieuwe beleid. De prioriteringsstap is een 'kantelmoment', van de breedte van de veiligheidsanalyse naar een maatwerkordening voor de gemeente van prioritaire en overige veiligheidsthema's.

Schematisch:

De prioriteiten vormen het 'visitekaartje' van het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Het zijn echt de 'hoofdthema's', thema's waarop intensivering gaat plaatsvinden (i.t.t. 'going concern'-thema's). Er is een complexe samenhang met prioriteiten in andere beleidskaders, waaronder het Regionaal Beleidsplan van de politie. In theorie vormen lokale IVP-prioriteiten input voor het regionaal beleidsplan, maar omgekeerd is er ook beïnvloeding. De prioriteiten zijn bij voorkeur niet te 'eng' gedefinieerd, zodat er in opeenvolgende (jaarlijkse) uitvoeringsplannen passende, precieze keuzes gemaakt kunnen worden op basis van het actuele veiligheidsbeeld.

Werkwijze

In de aanloop naar de prioritering moeten op een aantal punten keuzes worden gemaakt en voorbereidingen worden getroffen. Dit begint bij de afronding van de veiligheidsanalyse. In afstemming met de werkgroep, de portefeuillehouder en (mogelijk) de griffier wordt een passende werkwijze bepaald. Beslispunten zijn onder meer het 'gremium' dat gaat prioriteren, de te volgen methodiek (bijvoorbeeld: 'stickeren'), de rolverdeling tijdens de sessie (rol portefeuillehouder?), benodigde middelen/logistiek, schriftelijke input vooraf (veiligheidsanalyse vooraf toezenden aan deelnemers?), eventuele ondersteunende criteria voor de prioritering. Als alternatief voor het toezenden van de rapportage kan gedacht worden aan een informatieve presentatie ter plekke, inclusief argumenten voor de voorgestelde prioriteiten. NB Er zal in elk geval een voorstel voor prioritering liggen vanuit de veiligheidsanalyse.

Deelstappen

1. Keuzes op verschillende aspecten bepalen, inhoudelijke en logistieke voorbereiding.
2. Prioriteringssessie zelf, conform het gekozen 'draaiboek' en met een duur van plm. 2 uur.
3. Verslaglegging voor deelnemers en werkgroepleden: welke prioriteiten zijn geselecteerd, welke going concern-thema's impliceert dit, tot welke inhoudsopgave van het IVP leidt dit?

Stap 4: Opstellen IVP [doorlooptijd: plm. 8 weken]

Essentie, resultaat

In deze stap wordt het IVP opgesteld. De prioritering en veiligheidsanalyse hebben daarvoor veel materiaal opgeleverd. De opzet is als volgt (zie ook het format voor het IVP):

1. *Uitgangssituatie*. Dit is een korte schets van de veiligheidssituatie en lopende aanpak op de vijf veiligheidsvelden. In feite een samenvatting van de veiligheidsanalyserapportage (stap 2).
2. *Strategische doelstelling*. Dit hoofdstuk bevat de generieke, strategische doelstelling van de gemeente voor het 'eindjaar' van het IVP. Deze doelstelling is niet gekoppeld aan specifieke

thema's, het gaat meer algemeen om de vraag: waar willen we 'staan' in het jaar 20.. met de veiligheid? Hier verwoordt het bestuur zijn visie op veiligheid en leefbaarheid, inclusief verbanden met ander beleid/Collegeprogramma. Aan te bevelen is een kwalitatief en een kwantitatief deel. Kwalitatief: voornemens over bijvoorbeeld maatschappelijke verankering van veiligheid, vitaliteit van wijken, veilig wonen en werken, etc. Kwantitatief: streefwaarden op 'overstijgende' indicatoren zoals totaalvolume criminaliteit (politieRegistratie/misdrijven), veiligheidsgevoel bewoners (Veiligheidsmonitor).

3. *Strategische uitgangspunten*. Dit betreft de hoofdlijnen van het 'hoe': hoe werkt de gemeente aan het bereiken van de strategische doelstelling (= het 'wat')? Wat zijn overstijgende rode draden in de aanpak? Denk aan burgerparticipatie, verbinding veiligheid en sociaal domein, wijk- en buurtgericht werken, versteviging intelligence. Deze rode draden keren terug bij de uitwerking van de prioriteiten en overige strategische thema's.
4. *Prioriteiten*. In dit hoofdstuk worden de prioriteiten zoals die in stap 3 zijn benoemd, uitgewerkt. Vaste onderdelen zijn: (*) uitleg/toelichting van het veiligheidsthema: waarom is het prioritair in de gemeente?; (*) hoofdlijnen van de aanpak in komende jaren: daadwerkelijk de 'hoofdlijnen' - concretisering gebeurt in het Uitvoeringsplan; wel kunnen voorbeeldsgewijs specifieke instrumenten worden genoemd; (*) flankerend beleid, vooral van de gemeente; denk aan zorg- en welzijnsbeleid, participatiebeleid, wijkmanagement/ gebiedsgericht werken, etc.; (*) doelstelling, wederom zowel kwalitatief ('missie') als kwantitatief (streefwaarden op effectindicatoren); zie voor het kiezen van indicatoren en streefwaarden hierna.
5. *Overige strategische thema's*. In dit hoofdstuk worden de 'going concern'-thema's - eveneens uitkomst van stap 3 - uitgewerkt. Daarbij wordt hetzelfde format gevolgd als bij de prioriteiten. De uitwerking is in principe minder uitgebreid dan bij de prioriteiten - het zijn immers géén prioriteiten, er zit geen of beperkt intensivering op. Een mogelijkheid is af te zien van effectindicatoren.
6. *Coördinatie, beleidscyclus*. Dit hoofdstuk beschrijft de karakteristieken van de ambtelijke en bestuurlijke coördinatie over het beleid, de beleidscyclus, sturing en voortgangsbewaking, informatiepositie.
7. *Begroting*. Dit hoofdstuk bevat de financiële onderbouwing van het beleid.

Werkwijze

De trekker van het proces kan vrij vlot een eerste concept-IVP uitwerken op basis van het in stap 2 en 3 verzamelde materiaal. Het format voor het IVP bij deze methode geeft daarbij houvast. Benodigde aanvullende informatie kan in eerste instantie bilateraal worden verzameld en daarna ook in werkgroepverband. Eén a twee sessie van de werkgroep volstaan. Interactie met partners is overigens cruciaal in deze stap voor de aansluiting van het IVP op flankerend beleid. Portefeuillehouder en College worden op strategische momenten betrokken. Hetzelfde geldt voor het MT en de Driehoek. De Gemeenteraad stelt het IVP vast. Belangrijke aandachtspunten ten slotte: compactheid van het IVP, oog voor innovatie en inspiratie, 'doorpakken' in het (schrijf)proces.

Deelstappen

1. Opstellen eerste concept aan de hand van reeds beschikbare informatie en met gebruikmaking van het format.
2. Verzamelen en verwerken aanvullende informatie via bilaterale contacten.
3. Bilaterale checks - partners lezen mee, vullen aan.
4. Werkgroepbijeenkomst.
5. Verwerking uitkomsten, checks bij/aanvulling door partners. Eventueel nog een werkgroepbijeenkomst.
6. Gereedmaken totaalconcept. Checks bij MT, Driehoek, College, verwerking uitkomsten.
7. Besluitvorming.

Formats/tools bij Kernbeleid Veiligheid

- Format IVP.

Stap 5: Opstellen Uitvoeringsplan [doorlooptijd: plm. 6 weken]

Essentie, resultaat

In deze stap wordt het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid opgesteld. Zwaartepunt daarvan is een overzicht van acties en maatregelen bij de prioriteiten en overige strategische thema's van het IVP. Het is echt de 'operationele doorslag' daarvan. De acties en maatregelen worden concreet en meetbaar beschreven ('prestatie-indicatoren'), met explicitering van aspecten zoals bestuurlijk en ambtelijk trekker, betrokken partijen, planning. Daarnaast kan in het uitvoeringsplan nog eens kort worden ingegaan op de hoofdlijn van het IVP, vastgestelde (effect)doelen en de beleidscyclus. Het uitvoeringsplan geldt bij voorkeur voor één jaar. Het 'eerste' uitvoeringsplan kan in nauwe wisselwerking met het IVP worden opgesteld en vastgesteld. Voor de 'vervolgplannen' is het aan te bevelen een terugblik op ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld en de aanpak in de afgelopen periode op te nemen; deze vervolgplannen hebben zodoende mede een evaluatieve functie.

De aanbevolen opzet van het uitvoeringsplan (zie ook het format voor het uitvoeringsplan) is:

1. Hoofdlijn IVP (inclusief schets beleidscyclus).
2. Terugblik (veiligheidsbeeld en aanpak; NB: met name bij de 'vervolgplannen').
3. Uitwerking prioriteiten.
4. Uitwerking overige strategische thema's.
5. Begroting.

Werkwijze

Bij het 'eerste' uitvoeringsplan kan de trekker van het proces op basis van de in eerdere stappen verzamelde informatie, een eerste concept opstellen. Aanvullende informatie wordt bilateraal en via een werkgroepbijeenkomst verkregen. Portefeuillehouder, College, MT en Driehoek worden op de juiste momenten betrokken. Het College stelt het uitvoeringsplan vast. Bij 'vervolgplannen' is *tussenevaluatie* belangrijk: hoe heeft het veiligheidsbeeld zich ontwikkeld? Hoe verloopt de aanpak van de thema's? Worden maatregelen conform plan doorgevoerd? Welke bijstelling van het pakket van maatregelen is wellicht nodig? Welke veiligheidsthema's vragen mogelijk om een intensievere aanpak? Zo'n 'integrale' check op de actualiteit garandeert dat ook het vervolgplan een solide basis vormt voor de inzet van gemeente en partners op integrale veiligheid.

Zowel bij het 'eerste' plan als de vervolgplannen is het de uitdaging bij elk veiligheidsthema een effectieve maar ook realistische (uitvoerbare) *mixture* van maatregelen te bepalen, die bovendien goed aansluit op flankerend beleid/programma's van partners. Dit vraagt om afstemming met partners, professionele duiding en selectie alsmede 'oog' voor innovatie en *good practices* elders.

NB In het format wordt onderscheid gemaakt tussen 'items/actiepunten' en 'maatregelen/ activiteiten'. De 'items/actiepunten' zijn logische *clusteringen* van de concretere maatregelen die de leesbaarheid van het plan en het 'systeem' daarin vergroten. Ook kunnen ze een link vormen met hoofdlijnen van de aanpak zoals beschreven in het IVP en/of met actuele bestuurlijke voorkeuren (dilemma's) in de aanpak.

Deelstappen

1. Tussenevaluatie/integrale check op actualiteit (vooral bij 'vervolgplannen').
2. Opstellen eerste concept met behulp van verzamelde/beschikbare informatie, aan de hand van het format bij deze methode.
3. Verzamelen en verwerken aanvullende informatie via bilaterale contacten.
4. Bilaterale checks - partners lezen mee, vullen aan.
5. Werkgroepbijeenkomst, verwerking uitkomsten.
6. Gereedmaken eindconcept. Checks bij MT, Driehoek, College, verwerking uitkomsten.
7. Besluitvorming.

Formats/tools bij Kernbeleid Veiligheid

- Format Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid.

Stap 6: Van beleid naar uitvoering

Essentie, resultaat

Accenten in deze laatste stap zijn de verdere *doorvertaling* van het beleid in operationele plannen en programma's en *voorzieningen voor sturing* in de uitvoeringsfase. Bij de doorvertaling gaat het om afdelingsplannen en projectplannen van OOV zelf maar ook van interne en externe partners (waaronder de politie). Deels zal het beleid reeds verankerd zijn in bestaande operationele plannen (met name het going concern-gedeelte), anderdeels zal bijstelling van plannen of nieuwe planvorming nodig zijn. Dit dient na de vaststelling van het Uitvoeringsplan te gebeuren. De afdeling OOV kan dit natuurlijk actief bevorderen, mede via de voorzieningen voor sturing in de uitvoeringsfase. Daarbij gaat het hoofdzakelijk om drie soorten voorzieningen:

- Periodiek voortgangsoverleg Integrale Veiligheid; in dit overleg participeren bij voorkeur interne kernpartners en de politie; doelen zijn de voortgang van het IVP/Uitvoeringsplan te monitoren, knelpunten tijdig te signaleren, interventies voor te bereiden en nieuwe veiligheidssituaties/-bedreigingen vast te stellen en door te vertalen in aanpak/maatregelen; aan te bevelen is het de werkgroep van het IVP voor dit doel te benutten; de wenselijke omvang en frequentie van het voortgangsoverleg zijn mede afhankelijk van reeds aanwezige overleggen rond specifieke veiligheidsthema's (prioriteiten) - gewaakt dient voor een teveel aan overleggen; als uitgangspunt geldt een driemaandelijke frequentie; OOV is trekker van het overleg, bereidt het voor en verzorgt/bewaakt de doorvertaling naar en afstemming met MT en bestuurders;
- Periodieke voortgangsrapportage Integrale Veiligheid; in deze rapportage wordt de ontwikkeling van veiligheidsbeeld en aanpak beknopt gekarakteriseerd; de rapportage kan zowel input als output van het periodieke overleg zijn; zij vormt mogelijk de basis van beleidsbijstelling; de rapportage heeft bij voorkeur dashboard-achtige kenmerken, met het oog op vlotte en effectieve ambtelijke en bestuurlijke communicatie; periodieke rapportages kunnen eventueel 'gebundeld' worden tot een evaluatief 'jaarbeeld' als basis voor het nieuwe uitvoeringsplan (zie stap 5: 'integrale check op actualiteit');
- Borging informatiepositie; dit betreft enerzijds informatie over het veiligheidsbeeld, anderzijds informatie over de voortgang van maatregelen/aanpak; voor beide soorten informatie zullen afspraken met partners moeten worden gemaakt en werkwijzen/methodes bepaald; het onderdeel veiligheidsbeeld raakt nadrukkelijk aan het bredere vraagstuk van *intelligence* (zie ook hierna); de veiligheidsinformatie dient zowel een evaluatief (monitoring effecten van de aanpak) als een exploratief (nieuwe bedreigingen signaleren) doel.

Werkwijze

De wenselijke vormgeving van bovengenoemde voorzieningen is reeds beschreven in het IVP (hoofdstuk 6). Bij de afstemming met partners over het IVP (bilateraal en in de werkgroep; stap 4) worden hierover dus al afspraken gemaakt. En dit kan verder geconcretiseerd worden bij de afstemming over het uitvoeringsplan (stap 5). De doorvertaling in werk- en projectplannen is daarbij eveneens een voor de hand liggend onderwerp van gesprek. In stap 6 kan OOV hiervoor dan de benodigde extra voorbereidende acties ondernemen. Gaandeweg de uitvoering zelf zullen verdere vormgeving en eventuele aanscherping plaatsvinden.

Het totale tijdsbeslag voor de trekker van het proces - de coördinator integrale veiligheid - zal per gemeente (persoon) verschillen. De gemeentevomvang speelt een belangrijke rol. Een indicatieve raming is:

Stap 1: Opstart: plm. 2 dagen.

Stap 2: Veiligheidsanalyse: 8 a 10 dagen.

Stap 3: Prioritering: plm. 2 dagen.

Stap 4: Opstellen IVP: plm. 8 a 10 dagen.

Stap 5: Opstellen Uitvoeringsplan: plm. 6 a 8 dagen

Stap 6: Van beleid naar uitvoering: plm. 2 dagen.

Overzicht: belangrijke karakteristieken van het proces

Het proces van de zes stappen heeft enkele opvallende karakteristieken. Onderkenning daarvan helpt bij het zetten van de stappen. Drie belangrijke zijn:

1. *Eerst het fundament leggen, zowel procesmatig als inhoudelijk.* Procesmatig: de startnotitie (Stap 1) ofwel het 'projectplan' met een beschrijving van de te realiseren producten, te zetten stappen, partners, planning, capaciteit en middelen. Inhoudelijk: de veiligheidsanalyse (Stap 2), met een beschrijving van problematiek, lopende aanpak, mogelijke beleidsversterkingen en aan te bevelen prioriteiten voor het nieuwe IVP.
2. *Doorvertaling.* De veiligheidsanalyse in Stap 2 - het inhoudelijke fundament - levert veel van het benodigde materiaal voor de prioritering (Stap 3), het opstellen van het IVP (Stap 4) en het opstellen van het Uitvoeringsplan (Stap 5) op. Een solide uitvoering van Stap 2 vergemakkelijkt de uitvoering van Stap 3 en verder in hoge mate.
3. *Kanteling.* In Stap 2, bij de veiligheidsanalyse, staan de vijf veiligheidsvelden en de thema's daarbinnen centraal - die worden 'ingevuld' aan de hand van de drie hoofdvragen van de veiligheidsanalyse. Wat resulteert, is een 'plattegrond' van integrale veiligheid en de aanpak daarvan. In stap 3 worden uit dit geheel prioriteiten 'gefilterd' en de resterende veiligheidsthema's binnen de velden geclusterd tot een logische set overige strategische thema's. De sets prioriteiten en overige strategische thema's keren terug in het IVP (in hoofdstuk 4 en 5) en uitvoeringsplan (hoofdstuk 3 en 4). De indeling van vijf veiligheidsvelden speelt niet of nauwelijks meer een rol vanaf Stap 3 (enkel in hoofdstuk 1 van het IVP: samenvatting veiligheidsanalyse).

Wisselwerking IVP en Uitvoeringsplan

Het IVP en het Uitvoeringsplan worden respectievelijk in stap 4 en 5 opgesteld. Voor de effectiviteit van het proces kan het echter helpen indien beide stappen min of meer tegelijk (in wisselwerking met elkaar) worden gezet. Dit vergemakkelijkt de inhoudelijke keuzes rond veiligheidsthema's in de voorbereidingsfase: wat is 'strategisch' en hoort thuis in het IVP? Wat zijn de 'tactische' en 'operationele' aspecten voor in het Uitvoeringsplan? Ook de besluitvorming, door zowel College als Raad, kan erdoor ondersteund worden - men heeft immers zicht op de betekenis, praktische implicaties van (keuzes voor) thema's en onderdelen van de aanpak (NB: de Raad ontvangt het Uitvoeringsplan dan wel 'enkel' ter kennisgeving/ informatie - het Uitvoeringsplan wordt vastgesteld door het College).

Een IVP met meerdere gemeenten

Het aantal 'gezamenlijke' IVP's neemt de laatste jaren toe. In de meeste gevallen gaat om de gemeenten binnen het basisteam van de politie. Naar schatting 25% van de IVP's is een gezamenlijk IVP. Deze variant op het lokale, 'traditionele' IVP heeft zeker voordelen:

- de deelnemende gemeenten hebben dezelfde visie op en aanpak van belangrijke veiligheidsthema's en kunnen elkaar goed versterken;
- de gemeenten kunnen gemakkelijker taken/thema's verdelen;
- de aansturing van de politie is meer robuust - er is immers één bestuurlijk geluid.

Een gezamenlijk IVP heeft ook nadelen:

- het risico bestaat dat gemeenten op elkaar moeten 'wachten' in de uitvoeringsfase - de aanpak rond thema's zal vaker een collectieve inspanning vergen;
- de beleidsontwikkeling en -vaststelling zijn complexer, kunnen stroperig worden;
- de samenwerkende afdelingen OOV zijn vrij sterk naar buiten (op bovenlokale samenwerking) gericht, hetgeen ten koste kan gaan van de interne samenwerking rond het IVP;
- lokale prioriteiten en mogelijkheden in de aanpak krijgen mogelijk minder ruimte en aandacht dan wenselijk is.

Het zes-stappenplan zoals hiervoor beschreven gaat primair uit van een IVP voor één gemeente. Voor een IVP van meerdere gemeenten moeten globaal dezelfde stappen worden gezet, echter in een iets andere vorm. Hieronder wordt kort belicht hoe de stappen er dan uit kunnen zien.

Stap 1: Opstart.

Deze stap wordt in afstemming tussen de gemeenten gezet. Voor de hand ligt het dat er een identieke startnotitie (Plan van Aanpak) is die lokaal door de Colleges en mogelijk de Raden wordt vastgesteld.

Stap 2 en 3: Veiligheidsanalyse en prioritering.

Deze twee stappen worden vooral lokaal, in elke gemeente afzonderlijk gezet. Waarbij wel dezelfde methodiek wordt gevolgd. Wat resulteert is een verzameling van lokale prioriteiten en overige strategische thema's van de deelnemende gemeenten. De keuzes in de verschillende gemeenten zullen onderling de nodige overlap hebben. In een tussenstap (Stap 3a) op weg naar het opstellen van het IVP kan een passende set bovenlokale (gezamenlijke) en lokaal-specifieke prioriteiten en overige thema's worden bepaald, waarbij ook rekening wordt gehouden met de prioriteiten op eenheidsniveau.

Stap 4: Opstellen IVP.

Deze stap wordt gezamenlijk gezet door de gemeenten. Er wordt toegewerkt naar een IVP met een set gezamenlijke prioriteiten en overige thema's (inclusief een identieke, gezamenlijke aanpak) én lokaal-specifieke paragrafen met lokale prioriteiten en overige thema's (plus lokale aanpak). Het IVP wordt vervolgens in elke gemeente vastgesteld door de Raad. Waarbij eventueel alleen de voor betreffende gemeente relevante lokaal-specifieke paragrafen in het IVP worden opgenomen (- maatwerk-IVP's wat betreft het lokale deel).

Stap 5: Opstellen Uitvoeringsplan.

Ook deze stap wordt gezamenlijk gezet, in elk geval wat betreft de gezamenlijke prioriteiten en overige strategische thema's. De lokale thema's worden per gemeente van een passende set maatregelen voorzien, waarbij wel de onderlinge aansluiting bewaakt wordt. Het Uitvoeringsplan wordt in elke gemeente door het College vastgesteld.

Stap 6: Van beleid naar uitvoering.

De sturing op IVP en Uitvoeringsplan wordt in nauwe onderlinge afstemming en samenwerking gedaan. Er zijn gezamenlijke voortgangsrapportages en ambtelijke en bestuurlijke sturings- en regiemomenten/-overleggen op het basisteamniveau.

Effectindicatoren

Het IVP bevat effectindicatoren, in elk geval bij de prioritaire thema's (- hoofdstuk 4 IVP).

Uitgangspunten en tips voor het kiezen van indicatoren en bepalen van streefwaarden zijn:

- Maak combinaties van 'objectieve' indicatoren (bijvoorbeeld uit de politieregistratie) en 'subjectieve' indicatoren (bijvoorbeeld uit de Veiligheidsmonitor); met elkaar geven deze indicatoren een betrouwbaar beeld.
- Beperk het aantal indicatoren (twee a drie per prioriteit). Een teveel aan indicatoren compliceert de informatieverzameling en verantwoording. Maak eventueel samengestelde indicatoren. Deze zijn ook 'rustiger', minder beïnvloedbaar door incidenten.
- Causaliteit tussen aanpak/maatregelen en veiligheidseffecten is per definitie lastig aan te tonen - vaak zijn er veel verklarende factoren. Onzekerheid over causaliteit is dan ook niet per se een krachtig argument om af te zien van bepaalde indicatoren. Essentie is dat er indicatoren gekozen worden die 'mobiliserend' werken voor de aanpak en samenwerking. Het eventueel uitblijven van beoogde effecten kan bij evaluaties geduid en verantwoord worden.
- Zoek aansluiting (in zoverre plausibel) bij keuzes van partners in hun eigen planvorming. Dit is bevorderlijk voor de samenwerking.
- Wees alert op de beschikbaarheid van de benodigde informatie over de indicatoren (meetbaarheid!). Werk bij voorkeur met 'stabiele' bronnen zoals de politieregistratie (VNG-INP-model: zie hierna) en de Veiligheidsmonitor.
- Integreer mede de beleidsindicatoren voor programmaverantwoording zoals genoemd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (actuele indicatoren in Staatscourant dd 1 april 2016).
- Neem ook kennis van de suggesties voor indicatoren zoals vermeld in Deel B van deze handreiking, bij de uitwerking van de veiligheidsthema's.

Bepalen streefwaarden:

- Zoek een balans tussen realisme en ambitie. Nodig is een zeker mobiliserend effect. En er kan een politiek-bestuurlijk belang gemoeid zijn bij stevige ambitie.
- Houd rekening met de trend in de afgelopen jaren (indien er een stevige daling op een indicator is geweest, is verdere daling wellicht niet realistisch).
- Kijk ook naar doelstellingen en trends van vergelijkbare gemeenten (benchmark).
- Zoek ook hier aansluiting bij keuzes van partners.

VNG-INP-model

Het VNG-INP-model is één van de ondersteunende instrumenten bij Kernbeleid Veiligheid. Dit model - in feite een digitale tool - zet politiecijfers automatisch om naar de indeling in veiligheidsvelden en -thema's van Kernbeleid Veiligheid. Politiecijfers kunnen daardoor effectiever benut kunnen worden in de beleidsvoering. De politie beheert het VNG-INP-model. Gemeenten kunnen bij het basisteam een aanvraag doen voor de gegevens en daarbij specificeren naar periode (welke jaren) en schaalniveau (wijk/stadsdeel, gemeente, basisteam). In de uitdraai worden *alle* binnen de politieregistratie beschikbare cijfers meegenomen, waardoor er geen verschillen met door de politie gehanteerde kengetallen ontstaan. Ook de 'meetwaarden' (incidenten versus misdrijven) zijn consistent met de politiestructuur.

Het VNG-INP-model biedt met name ondersteuning in:

Stap 2, Veiligheidsanalyse: bij het analyseren van het veiligheidsbeeld;

Stap 4, IVP: bij het ontwikkelen van de effectindicatoren en streefwaarden;

Stap 5, Uitvoeringsplan: bij het opstellen van 'vervolg-plannen' (- check op de actualiteit);

Stap 6, Sturing in de uitvoeringsfase: bij het opstellen van tussen- en jaarrapportages en in het algemeen voortgangsbewaking.

IVP en het Regionaal Beleidsplan politie

Het IVP vormt input voor het Regionaal Beleidsplan van de politie-eenheid. Dit eveneens vierjaarlijkse beleid geeft richting aan de politiestructuurverdeling, thematisch en geografisch. Het Regionaal Beleidsplan wordt opgebouwd vanuit de lokale IVP's binnen de eenheid, OM-speerpunten en de landelijke veiligheidsagenda.

De precieze inhoud en opbouw van het eenheidsplan én de 'weg daar naartoe' zijn niet strak afgekaderd. Per eenheid worden daarin, onder regie van de regioburgemeester, passende keuzes gemaakt. Die kunnen in theorie ook betrekking hebben op de opzet van het IVP - denk aan het opnemen van bepaalde elementen daarin waardoor het 'stapelen' van de lokale plannen vergemakkelijkt wordt.

Uitgangspunt is dat het *IVP input vormt voor het Regionaal Beleidsplan*. In de praktijk komt het omgekeerde echter ook voor. De timing van IVP's speelt daarbij een rol: die verschilt sterk, waardoor IVP's ook *na* de regionale beleidsvorming gereed kunnen komen. Het eenheidsplan is dan een 'gegeven' dat als bovenlokaal flankerend beleid meegenomen kan worden in de veiligheidsanalyse, bij de prioritering en het opstellen van IVP en Uitvoeringsplan. Ook kan het zijn dat binnen de eenheid specifieke afspraken zijn gemaakt over het doorvertalen van het regionale beleid in het lokale beleid.

Wanneer de prioriteiten in een nieuw eenheidsplan afwijken van de prioriteiten in het 'oudere' IVP, kan eventueel via het uitvoeringsplan (i.e. de 'vervolgplannen': tweede uitvoeringsplan en verder) bijgestuurd worden op de intensiteit van de lokale inzet op thema's. Hierdoor kunnen de hoofdlijnen in de beleidsvoering op de beide niveaus toch met elkaar 'in fase' blijven.

IVP en de Driehoek

De gemeenteraad stelt het IVP vast vanuit zijn kaderstellende rol. De Driehoek van burgemeester, Officier van Justitie en basisteamchef van de politie heeft geen formele rol bij deze besluitvorming. Toch ligt het voor de hand het IVP 'in wording' ook te behandelen in de Driehoek, veel keuzes in het IVP raken aan inzet van politiecapaciteit. De besluitvorming daarover is wél een belangrijke bevoegdheid van de Driehoek. Consensus over de strategische koers van het IVP legt alvast een goede basis voor latere (operationele) besluitvorming in de Driehoek.

Naast het IVP kan ook het Uitvoeringsplan behandeld worden in de Driehoek. Het Uitvoeringsplan beschrijft preciezer de beoogde rol en inzet van partijen (waaronder de politie) rond veiligheidsthema's en werkt in die zin nadrukkelijker door in de inzet van politiecapaciteit.

Overigens zijn politie en Openbaar Ministerie vanzelfsprekend belangrijke gesprekspartners in het gehele traject van beleidsontwikkeling. De koers in het IVP is mede een resultante van de input van deze partners.

IVP, burgerparticipatie en wijk- en gebiedsgericht werken

'Burgerparticipatie' en 'wijk- en gebiedsgericht werken' worden steeds belangrijker in het gemeentelijke beleid, onder meer als gevolg van de decentralisaties in het sociaal domein ('3D'): doelen daarvan zijn het 'in positie brengen' van de burger en versterking van zelfredzaamheid én samenredzaamheid. Daarvoor zijn nieuwe, laagdrempelige structuren in de wijk, dichtbij de burger, gerealiseerd zoals wijkteams en 'participatiepunten'. In het veiligheidsbeleid zijn 'burgerparticipatie' en 'wijk- en gebiedsgericht werken' al langere tijd vaste waarden. Het inzicht dat participatie bijdraagt aan subjectieve en objectieve veiligheid dateert uit de tachtiger jaren. De actieve burger is meer 'in control', voelt zich minder snel bedreigd en dus veiliger. Het belang van het wijk- en buurtniveau voor effectieve inzet op veel veiligheidsthema's is eveneens een gebruikelijk uitgangspunt van lokaal veiligheidsbeleid. Maar 'zelfs' in het veiligheidsbeleid is er een groeiend accent op deze onderwerpen te zien. Dit geldt zowel sociale als fysieke veiligheid. Zo richt de aanpak van brandveiligheid zich nadrukkelijk op risicobewustzijn en woongedrag van burgers ('meer naar de voorkant', 'brandveilig leven'). In de crisisbeheersing ligt de focus op het integreren van zelfredzaamheid én redzaamheid. En bij een thema als woninginbraak beleeft buurtpreventie in de vorm van WhatsApp-groepen een hausse.

Complex vraagstuk is hoe de inzet op 'burgerparticipatie' en 'wijk- en gebiedsgericht werken' vanuit respectievelijk sociaal domein en andere beleidsdomeinen (waaronder veiligheid) met elkaar in balans kunnen worden gebracht. Concreet gaat het dan om de vraag hoe sociale wijkteams zich verhouden tot 'traditioneel' wijkmanagement en wijkleefbaarheidsteams. En hoe het concept 'samenredzaamheid' zich verhoudt tot bijvoorbeeld buurtpreventieteams.

Enkele belangrijke aspecten van burgerparticipatie en wijk- en gebiedsgericht werken in relatie tot het veiligheidsbeleid:

- *Participatie op uitvoeringsniveau én op beleidsniveau.* Beide zijn belangrijk voor de effectiviteit van het veiligheidsbeleid, en beide zijn ook complex door de veelheid aan mogelijkheden. Participatie op beleidsniveau - bij de ontwikkeling van het veiligheidsbeleid - draagt bij aan de kwaliteit van beleid en het maatschappelijk draagvlak daarvoor en legt ook een basis voor participatie in de uitvoeringsfase. Participatie op uitvoeringsniveau heeft gunstige effecten op subjectieve en objectieve veiligheid en op sociale cohesie en 'vermaatschappelijking' van veiligheidszorg.
- *'OOV in de wijk.'* OOV heeft met verschillende interne en externe partners te maken in het kader van burgerparticipatie en wijk- en gebiedsgericht werken. Van belang zijn effectieve en efficiënte samenwerkingsvormen met deze partners. Naast het sociaal domein (zie hierboven) is wijkmanagement een cruciale partner.
- *Planvorming op wijkniveau.* De benodigde inzet rond veiligheidsthema's op wijkniveau kan beschreven worden in 'aparte' wijkveiligheidsplannen. Deze vormen dan een nadere, 'gebiedsgeoriënteerde' uitwerking van het Uitvoeringsplan. Voor de hand liggend aandachtspunt in deze wijkplannen is burgerparticipatie rond veiligheid en leefbaarheid.
- *Brede relevantie voor het veiligheidsbeleid.* Burgerparticipatie en wijk- en gebiedsgericht werken

zijn in het kader van het veiligheidsbeleid geen 'doel op zichzelf' - het zijn vooral aspecten van de aanpak van veiligheidsthema's. Eventueel kunnen zij als zodanig strategisch gepositioneerd worden, als 'strategisch uitgangspunt' in hoofdstuk 3 van het IVP.

Strategisch thema: Informatiepositie, Intelligence

Veel gemeenten zetten stappen om hun informatiepositie voor het veiligheidsbeleid te versterken. Een belangrijk concept daarbij is 'intelligence'. Idee daarvan is dat het niet alleen gaat om het verzamelen en vastleggen van de verschillende soorten informatie maar juist ook om het combineren daarvan en duiden van patronen en dwarsverbanden. Intelligence heeft veel voordelen: duidelijk kan worden hoe effectief een lopende aanpak is, welke nieuwe of 'verergerde' bedreigingen er zijn, op welke specifieke plekken binnen de gemeente intensivering van de aanpak nodig is. Maar ook met welke 'contextuele factoren' (zoals demografie, infrastructuur) bepaalde fenomenen samenhangen en welke voorspellingen daardoor kunnen worden gedaan over de verspreiding van die fenomenen.

Intelligence heeft meerwaarde op strategisch, tactisch en operationeel niveau:

- *strategisch*: voor het bepalen en evalueren van strategische doelen, beleidsprioriteiten, hoofdlijnen van de aanpak;
- *tactisch*: voor het concretiseren en monitoren van samenwerkingsverbanden en werkwijzen, sets van instrumenten, aandachtsgebieden, -delicten en -doelgroepen;
- *operationeel*: voor het kiezen en monitoren van concrete uitvoeringsmaatregelen rond thema's, doelgroepen, locaties.

Intelligence stelt gemeente en partners in staat *samen sterker* te zijn bij preventie én repressie en zodoende sneller en gemakkelijker de geformuleerde veiligheidsdoelen te realiseren.

Werken aan intelligence

Het realiseren van intelligence in bedoelde zin is niet eenvoudig. Vragen zijn onder meer: welke soorten informatie zijn beschikbaar en relevant rond welke thema's? Hoe kan deze informatie zinvol met elkaar in verbinding worden gebracht, met welke technologische ondersteuning? Hoe ziet de doorvertaling naar strategische, tactische en operationele toepassingen eruit, en hoe kan die een structureel karakter krijgen? Welke afspraken met interne en externe partners zijn nodig, hoe ziet de verdere organisatorische borging eruit? Welke voorzieningen moeten getroffen worden voor de beveiliging van de informatie? En: welke beperkingen zijn er uit het oogpunt van privacy? 'Wat mag wel en wat mag niet'?

Enkele uitgangspunten voor het werken aan intelligence zijn:

- *Afbakening, groeimodel*. Gezien de complexiteit van het terrein en de veelheid van mogelijkheden is het sterk aan te bevelen in eerste instantie gedoseerd en stapsgewijs te werk te gaan, vanuit een duidelijke behoefte en focus op enkele thema's. Een globaal stappenplan is bijvoorbeeld:
  1. *Selectie van één of enkele veiligheidsthema's*, bij voorkeur prioriteiten uit het IVP en bovendien thema's waarvan duidelijk is dat er veel relevante informatie in verschillende bronnen beschikbaar is en nog onvoldoende gebruikt wordt;
  2. *Vraagstelling*: formuleer vragen rond deze thema's waarop antwoorden gevonden kunnen worden door het ontsluiten en verbinden van verschillende soorten informatie en het duiden van dwarsverbanden en patronen; maak daarbij onderscheid tussen het strategische, tactische en operationele niveau;
  3. *Inventarisatie bronnen, actoren, beperkingen*: ga na welke informatiebronnen beschikbaar zijn rond de thema's, welke actoren die beheren en welke beperkingen er gelden (bijvoorbeeld uit oogpunt van privacy); ga hierbij uit van een 'schillenmodel': begin bij informatie waarover de afdeling OOV van de gemeente al beschikt (= eerste schil), verbreed naar interne en externe veiligheidspartners zoals de afdeling VTH, politie, Veiligheidshuis, etc. (tweede schil) en benoem ten slotte bronnen en partners op andere beleidsdomeinen (derde schil);
  4. *Analyse en bestending*: verzamel en analyseer de informatie vanuit de vraagstelling rond de thema's, met inachtneming van de beperkingen en in de volgorde van genoemd 'schillenmodel'; expliciteer gaandeweg de analyses die mogelijk zijn/nodig blijken en vertaal die in procedures, ICT, afspraken met partners, soorten 'output' die op strategisch, tactisch en operationeel

niveau gegenereerd kunnen worden; creëer daarna voorzieningen voor de bestending van de informatiepositie;

5. *'Onbedoelde' mogelijkheden*: expliciteer ook vragen die *niet* vooraf gesteld zijn maar wel beantwoord zijn en relevant zijn gebleken; bestendig ook deze vragen i.e. vertaal de uitgevoerde analyses in voorzieningen.
- *Oog voor evaluatieve én exploratieve toepassing*. Intelligence ondersteunt evaluatie van beleid en aanpak maar stelt ook in staat tot 'exploratie' ofwel het traceren van nieuwe, 'onverwachte' bedreigingen of karakteristieken van fenomenen. Dit is mogelijk doordat verschillende soorten informatie, uit verschillende bronnen, bij elkaar worden gebracht. Dit exploratieve aspect is wezenlijk voor de kracht van intelligence.
  - *Consequente toets op beperkingen, randvoorwaarden*. Lang niet alle informatie kan zonder meer worden uitgewisseld en gebruikt. Dit geldt zeker voor informatie op casusniveau: zodra er sprake is van persoonsgegevens gelden er beperkingen, vanuit specifieke wetten of - als 'vangnet' - op basis van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). Deze beperkingen dienen vanzelfsprekend te worden nageleefd. Hiervoor moet voortdurend aandacht zijn bij het werken aan intelligence. Mogelijk moeten er extra voorzieningen, zoals een privacy-convenant, gecreëerd worden. Indien er een digitale intelligence-tool wordt ontwikkeld, kunnen de beperkingen het beste reeds vanaf het begin ingebouwd worden ('privacy by design'). Naast de juridische beperkingen bij het gebruik van persoonsgegevens vormt de digitale beveiliging van de informatie een belangrijk aandachtspunt: cybercrime is ook voor gemeenten en partners een serieuze bedreiging, een waarvan de relevantie bovendien toeneemt bij een groeiende informatiepositie.
  - *Lessen andere gemeenten*. Verschillende gemeenten hebben al belangrijke stappen gezet op het gebied van 'intelligence'. Het is zeker aan te bevelen goed kennis te nemen van de ervaringen en resultaten van deze gemeenten (zie bijvoorbeeld www.hetccv.nl/onderwerpen/informatiepostie-gemeenten).

Privacy

Het onderwerp privacy krijgt terecht veel aandacht in de huidige ontwikkelingen rond informatiepositie en intelligence. Enkele belangrijke elementen/uitgangspunten met betrekking tot dit onderwerp zijn:

- *Verstrekking informatie aan gemeenten door politie en Openbaar Ministerie*. Bij persoonsgegevens en tot personen herleidbare gegevens gelden de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en andere privacywet- en regelgeving zoals de Wet politiekegegevens (Wpg), de Wet Justitiële strafvorderlijke gegevens (Wjsg). Politie en Openbaar Ministerie moeten zich daaraan houden. Wat wel en niet mogelijk is, is afhankelijk van het wettelijke kader van de taken van de gemeente als ontvangende partij. De burgemeester krijgt bijvoorbeeld meer en andere politiekegegevens voor zijn taken ten aanzien van de openbare orde dan het College van B&W voor de uitvoering van de Jeugdwet.
- *Wettelijke taken en persoonsgegevens*. Het takenpakket van gemeenten is bijzonder breed en is neergelegd in tal van wetten zoals de Gemeentewet, Wet basisregistratie personen (Wet Brp), WMO, Jeugdwet, Participatiewet, Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Wet SUWI), de Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (Wet BOPZ) etc. Wanneer de burgemeester en het College van B&W bepaalde wettelijke taken hebben, mogen ze ook bepaalde persoonsgegevens verwerken. Soms is de wet daar heel duidelijk in en soms is de wet minder duidelijk. Als er in een wet niets specifiek staat over de verwerking van persoonsgegevens (zoals de Gemeentewet), is de Wbp van toepassing. In andere wetten zoals de Wmo en de Jeugdwet, staan veel bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens. In sommige wetten met gemeentelijke taken staan stringente geheimhoudingsbepalingen (wet SUWI).
- *Veiligheidstaken zonder wettelijke basis*. Gemeenten voeren ook taken uit die wel in beleid staan beschreven maar geen wettelijke grondslag hebben. Denk aan inzet op thema's als woninginbraak, veiligheid in uitgaansgebied en ondermijning maar ook meer generieke 'taken' zoals de regierol in het veiligheidsdomein en preventie en vroegsignalering. Vaak is daarbij een vorm van samenwerking met andere actoren, inclusief uitwisseling van persoonsgegevens, aan de orde. De meeste van zulke samenwerkingsverbanden staan niet in wet- en regelgeving genoemd (m.u.v. de RIEC's en de AMHK's). Een misverstand soms in dat verband is dat altijd wel beroep kan worden gedaan op artikel 8e Wbp (*'De gegevensverwerking is noodzakelijk voor een goede vervulling een publiek-rechtelijke taak'*). Echter, een gemeentelijke taak is slechts publiekrechtelijk indien die taak in wet- en regelgeving is verankerd.
- *Overzicht en beveiliging*. Al met al is het wettelijke kader voor de verwerking van persoonsge-

gevens versnipperd en complex. Om hier vat op te krijgen hebben twaalf landelijke organisaties (Nationale Politie, Openbaar Ministerie, GGZ Nederland, Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering, Jeugdzorg Nederland, Reclassering (3RO), Raad voor de Kinderbescherming, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Slachtofferhulp Nederland en het Ministerie van Veiligheid en Justitie) de relevante wet- en regelgeving bijeengebracht en van een eenduidige uitleg voorzien. Een en ander is vastgelegd in het *Handvat gegevensdeling in het zorg en veiligheidsdomein*. De tekst van dit handvat is juridisch getoetst. Lokaal kan eventueel een zgn. 'data-inventory' opgesteld worden: een overzicht van alle gegevensverwerkingen binnen de gemeente op het gebied van veiligheid en zorg, waaronder aparte ICT-systemen maar ook bijvoorbeeld 'excelbestanden'. Waarbij per gegevensverwerking benoemd worden: (1) de doelen van die verwerking, (2) de categorieën betrokkenen waarvan gegevens worden verwerkt, (3) de categorieën persoonsgegevens die worden verwerkt, (4) de partijen aan wie die gegevens worden verstrekt, en (5) de informatie-beveiligingsmaatregelen die zijn genomen. Ook kan de gemeente een zgn. 'gegevensbeschermingseffect-beoordeling' opstellen (Privacy Impact Assessment/PIA). Hiermee kunnen datalekken voorkomen worden.

- *De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)*. In mei 2018 treedt nieuwe Europese privacywetgeving in werking: de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) gaat de Wbp vervangen en de Europese Richtlijn Opsporing en Vervolging moet zijn geïmplementeerd in een nieuwe Wpg en Wjsg. Hoofdzaak is dat gemeenten een 'functionaris gegevensbescherming' moeten aanstellen en dat zij transparanter moeten worden over hun gegevensverwerkingen. De eisen voor 'accountability' - het afleggen van verantwoording - worden verzaamd en de boetes bij overtredingen verhoogd.

Landelijke trajecten

Er zijn verschillende landelijke trajecten gaande om de juiste weg op dit complexe terrein te vinden en effectieve methoden, richtlijnen en voorzieningen voor gemeenten en partners te verkennen en meehelpen te ontwikkelen. Belangrijke zijn het visiedocument-traject van de VNG rond dit onderwerp (- de visie verschijnt najaar 2017) en de KING-pilot 'VeiligheidsInformatie-Knooppunt' (VIK) waarbij onder meer de gemeenten Breda, Tilburg, Nijmegen, Eindhoven en Almere zijn betrokken.

Terug naar het IVP

De uitdagingen rond en meerwaarde van intelligence keren op verschillende manieren terug in het IVP en het proces daar naartoe. We noemen kort de accenten per stap:

Stap 1: Opstart.

In de startnotitie kan (versterking van) intelligence al strategisch gepositioneerd worden als een 'rode draad', belangrijk principe van het werken aan integrale veiligheid. Daarmee wordt een voorschot genomen op de positionering ervan in het IVP. Daarnaast kan voor de stappen 2 tot en met 6 aangegeven worden wat de randvoorwaarden zijn (en welke eventueel nog gerealiseerd moeten worden) wat betreft informatiepositie en intelligence.

Stap 2: Veiligheidsanalyse.

In deze stap wordt de 'output' van informatiepositie en intelligence benut om tot een goede analyse van de veiligheidsvelden en -thema's te komen en prioriteiten af te leiden. Daarnaast kan in de analyse zelf per veiligheidsveld/-thema inhoudelijk ingegaan worden op de kwaliteit van intelligence, als onderdeel van de (lopende) aanpak en eventueel als mogelijke beleidsversterking.

Stap 3: Prioritering.

Hier wordt met name gebruik gemaakt van het resultaat van de beschikbare informatie uit stap 2: de analyse en het voorstel voor prioriteiten. Eventueel kan 'versterking van intelligence' als generieke doelstelling een rol spelen in het prioriteringsproces.

Stap 4: Opstellen IVP.

De beschikbare informatie - intelligence - wordt gebruikt voor de realisatie van de verschillende onderdelen van het IVP. Dit is bijvoorbeeld heel pregnant het geval bij het bepalen van streefwaarden voor effectindicatoren. Daarnaast kan intelligence inhoudelijk benoemd en uitgewerkt worden in het op te stellen IVP: in hoofdstuk 3 bij de strategische uitgangspunten, in hoofdstuk 4 en 5 bij de

uitwerking van de aanpak van de veiligheidsthema's en in hoofdstuk 6 bij de karakteristieken van sturing en voortgangsbewaking.

Stap 5: Opstellen Uitvoeringsplan.

De beschikbare informatie wordt wederom benut voor het opstellen van een scherp uitvoeringsplan. En per veiligheidsthema kan worden aangegeven welke concrete stappen er gezet zullen worden voor de versterking van de intelligence. Daarnaast kan eventueel meer overstijgend, in een aparte paragraaf worden ingegaan op de te zetten stappen in het kader van informatiepositie en intelligence.

Stap 6: Van beleid naar uitvoering.

Voortgangsinformatie over veiligheid en de aanpak is vanzelfsprekend cruciaal voor sturing in de uitvoeringsfase. Als onderdeel van stap 6 worden nadere keuzes gemaakt over en voorzieningen gecreëerd voor een adequate informatiepositie. De resultaten worden concreet benut bij de sturing en coördinatie. De kwaliteit en ontwikkeling van intelligence op themaniveau én overstijgend zijn op zichzelf ook weer 'object' van voortgangsbewaking en sturing.

Meer informatie

- VNG-Visiedocument *Informatiepositie van gemeenten in het Veiligheidsdomein* (verschijnt najaar 2017 op VNG-website: <https://vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid>)
- www.hetccv.nl/onderwerpen/informatiepositie-gemeenten/
- www.veiligheidshuizen.nl/nieuws/2017/110717_nieuwe-versie-handvat-gegevensde-ling-in-het-zorg-en-veiligheidsdomein-#.WWyuO9I0PXswww.veiligheidshuizen.nl

Strategisch thema: Ondernijnde criminaliteit

Sinds enkele jaren staat de aanpak van georganiseerde, ondernijnde criminaliteit ook bij gemeenten nadrukkelijk op de bestuurlijke agenda. Uit onderzoek van BMC in opdracht van de VNG blijkt dat dit thema steeds vaker een prioritair thema is in het IVP van gemeenten (*Prioriteiten in Veiligheid 2016*). Ondernijnde criminaliteit wordt ook wel aangeduid als 'georganiseerde criminaliteit dichtbij', waarbij boven- en onderwereld steeds meer met elkaar verstrengeld raken.

Belangrijke kenmerken zijn¹:

- *Misdaad zonder directe slachtoffers*. Bij georganiseerde criminelen gaat het vaak om 'consensual crimes', dat wil zeggen: strafbare feiten met wederzijdse instemming van aanbieder en klant. Denk aan drugsdeal, hennepsteelt, illegale arbeid. Slachtoffers worden wel gemaakt door bijvoorbeeld uitbuiting en onderdrukking.
- *Misdaad met sociale en economische functies*. Ondernijnde criminaliteit voorziet in behoefte aan illegale producten en diensten zoals softdrugs, harddrugs, goedkope gestolen goederen, prostitutie en goedkope arbeid.
- *Geweld en corruptie*.
- *Georganiseerde reactie op overheidsbeleid*. Vaak beschikken criminelen over genoeg geld om diensten in te kopen zoals financieel en/of juridisch advies, technologische beveiliging of beleidsadvies. Hiermee kunnen ze zich beschermen tegen interventies van overheden.

Betrokken criminele netwerken verdienen hun geld onder meer met drugs (synthetisch, hennep, zowel productie als handel/export), mensenhandel, prostitutie, fraude met toeslagen (spookburgers). Er wordt een miljardenomzet geboekt. In de 'bovenwereld' zijn er verbindingen met bijvoorbeeld makelaars, financieel adviseurs, belwinkels, kroegen en juweliers.

Richting overheid (lokaal bestuur) worden grofweg drie tactieken gevolgd:

Verleiden

Hierbij wordt geprobeerd ambtenaren of bestuurders iets te laten doen, een besluit te laten nemen waar persoonlijk voordeel (verrijking in nature of geld) tegenover staat.

1 Tops en Van der Torre: Wijkanaanpak en ondernijnde criminaliteit

Intimideren

Waar verleiding niet lukt, kan men overgaan tot intimidatie. Soms subtiel, soms minder subtiel, tot aan openlijke bedreiging en andere vormen van geweld toe.

Infiltreren

Door gemeenteraadslid, wethouder, burgemeester of ambtenaar te worden, kunnen beslissingen worden beïnvloed.

Belangrijke aspecten/uitgangspunten van de aanpak van ondermijnende criminaliteit zijn:

- *Georganiseerde overheid*. Integrale samenwerking van overheden - ofwel: als één overheid optreden - is cruciaal voor een effectieve aanpak. Dit strekt zich uit tot partners zoals belastingdienst, omgevingsdienst, politie, OM, Inspectie SZW, RIEC. Binnen de gemeente gaat er dan om dat domeinen zoals OOV en bijzondere wetten, vergunningverlening en handhaving, sociale zaken en sociaal domein, milieu en ruimtelijke ordening, beheer openbare ruimte, burgerzaken en P&O elkaar versterken in de aanpak.
- *Spin in het web: RIEC*. Binnen het RIEC werken de partners in de bestuurlijke aanpak - gemeenten, provincie, OM, nationale politie, belastingdienst (toeslagen, douane, FIOD), Inspectie SZW, KMar en IND - samen. Informatie wordt gedeeld op basis van een convenant. In het (veelal) lokale RIEC-overleg worden casussen en signalen, bestuurlijke aanpakken en BIBOB-adviezen besproken. Het doel is om samen op het trekken en iedere deelnemer zijn eigen expertise in te laten zetten. Er worden passende combinaties van strafrechtelijke, fiscale en bestuursrechtelijke instrumenten ingezet.
- *'Drieluik': verbindingen met de thema's Integriteit en Veilige Publieke Taak (VPT)*. Randvoorwaarde voor effectieve bestuurlijke aanpak is dat de integriteit en weerbaarheid van ambtenaren, bestuurders en politici hoog in het vaandel staan. Integriteitsbeleid omvat zaken als screening en gedragscodes (met gebruikmaking van beschikbare modelgedragscodes). Bij VPT gaat het onder meer om het formuleren van een eenduidige norm, implementatie daarvan in dagelijkse werkprocessen en het creëren van randvoorwaarden zoals registratie. Zie verder in Deel 2 van deze handreiking - Veiligheidsveld 5: *Integriteit en Veiligheid*).

Terug naar het IVP

Het thema Ondermijning is vervat in vijfde veiligheidsveld en is in die zin een 'gewoon' onderdeel van de beleidsontwikkeling conform het stappenplan zoals hiervoor beschreven. In elk van de zes stappen kan het, vergelijkbaar met andere veiligheidsthema's, worden 'meegenomen'. Van belang daarbij is wel telkens de verbindingen met de thema's 'Veilige Publieke Taak' en 'Ambtelijke en bestuurlijke integriteit' op een goede manier gestalte te geven. 5 van De uitdagingen rond en meerwaarde van intelligence keren op verschillende manieren terug in het IVP en het proces daar naartoe.

Meer informatie

- Tops en Van der Torre: Wijkeraanpak en ondermijnende criminaliteit
- Tops en Tromp: De achterkant van Nederland

Strategisch thema: Gemeentelijke handhavers, politie en regievoering

De gemeentelijke handhavers in de openbare ruimte - de 'BOA's Domein 1' - vormen een steeds belangrijker en volwaardiger instrument in het gemeentelijke veiligheids- en leefbaarheidsbeleid. De potenties van de handhavers worden meer en meer onderkend en dit weerspiegelt zich in beleidsdoelstellingen én in investeringen in kwaliteit en professionaliteit via opleidingen, positionering in de organisatie en verbetering van randvoorwaarden zoals Planning & Control, ICT en geweldsbevoegdheden. De focus ligt nadrukkelijk niet meer (alleen) op fiscale handhaving en inzet van strafrechtelijke bevoegdheden door de handhavers: aspecten als 'gastheerschap', balans van preventie en repressie en het in verbinding staan met wijknetwerken zijn minstens zo belangrijk. Weten wanneer te waarschuwen en wanneer te verbaliseren, een proactieve houding richting wijkprofessionals én bewoners, kennis en inzet van het bestuursrechtelijke instrumentarium zijn terugkerende noties.

De wisselwerking met de politie komt hiermee in een nieuw licht te staan. Tot niet zo heel lang geleden acteerden handhavers en politie vaak min of meer gescheiden van elkaar, vanuit eigen

bevoegdheden en opdrachten. De handhavers focusten op kleine ergernissen, parkeerhandhaving, preventieve surveillance. De politie in theorie op zwaardere veiligheidsopgaven en -vraagstukken maar in de praktijk ook op het grote middengebied 'daaronder' aangezien handhavers daar onvoldoende op toegerust waren. In de nieuwe situatie is juist in dat middengebied, op het snijvlak van leefbaarheid en veiligheid, effectievere samenwerking mogelijk: handhavers vormen een volwaardige partner in wijkveiligheid en -leefbaarheid.

Dit vereist wel dat de operationele samenwerking en informatie-uitwisseling tussen politie en handhavers op orde zijn. Helder moet zijn rond welke thema's en vraagstukken welk soort wisselwerking en wederzijdse versterking mogelijk zijn. Dit dient onderwerp van afstemming en sturing te zijn. Voor de hand liggend vehikel daarvoor is een 'handhavingsarrangement': hierin kunnen thema's, taken en samenwerking concreet benoemd worden. De keuzes sluiten daarbij bij voorkeur aan op de prioritering en strategische visie van het IVP - rode draad immers van de inzet op lokale veiligheid en leefbaarheid. De Driehoek kan aan de hand van het IVP de complementaire focuspunten en verbindingen tussen politie en handhavers bepalen. Waarbij bij voorkeur wel ruimte wordt gereserveerd voor fluïde overgangen en 'geïmproviseerde' samenwerking rond deeltaken in de praktijk.

Enkele accenten in de voorliggende opgave zijn:

- *Positionering in het IVP.* De handhavers kunnen meerwaarde hebben voor zowel het generieke wijkveiligheidsbeleid als de doelbereiking rond specifieke veiligheidsthema's (zoals overlast en woninginbraak). Maar dan moet hun rol wel stevig verankerd worden in het veiligheidsbeleid: bij welke veiligheidsthema's hebben de BOA's een rol? En hoe ziet die rol er dan uit? Welke wisselwerking is er met andere actoren en instrumenten?
- *Verbinding veiligheidsbeleid en handhavingsbeleid.* De keuzes wat betreft thema's en rol moeten aansluiten op het gemeentelijke handhavingsbeleid, dat immers de inzet van de BOA's afbakent en dat in dat kader ook te maken heeft met andere interne 'opdrachtgevers'.
- *Borging samenwerking met de politie.* Het gaat daarbij om afspraken over taakverdeling maar bijvoorbeeld ook om informatie-uitwisseling en het inregelen van afstemming op tactisch en operationeel niveau.
- *Kennis- en competentieontwikkeling.* Benutting van de mogelijkheden van de handhavers vereist oog voor die mogelijkheden én voor de voorwaarden die daarvoor gerealiseerd moeten worden. Nodig zijn een langetermijnvisie en ontwikkelplan.

Terug naar het IVP

In het IVP wordt de basis gelegd voor effectieve benutting van de mogelijkheden van handhavers in het veiligheidsdomein. Het onderwerp kan als volgt worden meegenomen in de respectievelijke stappen van de beleidsontwikkeling:

Stap 1: Opstart.

In de startnotitie kan aangegeven worden dat de rol van de gemeentelijke handhavers, in het licht van de landelijke ontwikkelingen hieromtrent, nadrukkelijk zullen worden verankerd in het veiligheidsbeleid.

Stap 2: Veiligheidsanalyse.

Per veiligheidsthema kan worden aangegeven welke rol de handhavers wellicht al hebben en hoe die rol wellicht kan worden uitgebreid, rekening houdend met de beschikbare capaciteit van de handhavers.

Stap 3: Prioritering.

De betekenis van de handhavers kan als onderdeel van de strategische visie worden opgevoerd. Eventueel kan in een aparte alinea een 'strategische handhavingsvisie' worden opgenomen.

Stap 4: Opstellen IVP.

De rol van de handhavers kan worden geadresseerd in de strategische visie, in de hoofdlijnen van de aanpak per veiligheidsthema en mogelijk als aparte paragraaf/hoofdstuk met het oog op een robuuste positionering binnen het bredere instrumentarium.

Stap 5: Opstellen Uitvoeringsplan.

In het Uitvoeringsplan wordt preciezer aangegeven welke accenten rond welke thema's de BOA's aanvatten en hoe de verbindingen met de handavingsprogrammering liggen.

Stap 6: Van beleid naar uitvoering.

In de uitvoeringsfase worden de inzet van de BOA's, de wisselwerking met andere partijen daarbij en de output en outcome gemonitord.

Meer informatie

- VNG-visiedocument Handhaving sterk in de openbare ruimte. Omdat de burger dat van ons verwacht; www.vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid/veiligheidsbeleid/nieuws/vng-visie-handhaving-2020-sterk-in-de-openbare-ruimte/
- www.hetccv.nl/onderwerpen/gemeentelijke-handhavers/

Strategisch thema: Verbinding zorg en veiligheid

Zorg- en veiligheidspartners werken samen aan keten-overstijgende vraagstukken en casuïstiek - zij zetten zich in om deze samen zo goed mogelijk aan te pakken en beheersbaar te houden. Deze samenwerking is nadrukkelijk 'in ontwikkeling' - de decentralisaties in het sociaal domein, de extramuralisering in de GGZ én de doorontwikkeling van de veiligheidshuizen hebben het 'veld' stevig opgeschud en gezorgd voor nieuwe verhoudingen tussen gemeenten, zorg- en veiligheidspartners. De mogelijkheden voor effectieve probleemgerichte aanpak onder regie van één partij zijn hiermee verbeterd.

Belangrijk 'knooppunt' daarbij is de integrale aanpak van problematische personen/gezinnen. 'Integraal' staat dan voor *maatwerkcombinaties* van zorg-, veiligheids- en bestuurlijke maatregelen. Dit gebeurt zowel lokaal als regionaal. Lokaal gaat het om de 'persoonsgerichte aanpak' (PGA), regionaal om de 'Top X-aanpak' of 'aanpak van complexe casuïstiek' (precieze benamingen verschillen). Het groeiend aantal (regionale) *zorg- en veiligheidshuizen* - in plaats van de traditionele veiligheidshuizen - illustreert de ontwikkeling die het veld aan het doormaken is (zo heeft Midden-Brabant/Tilburg een 'Zorg- en Veiligheidshuis' en Amsterdam-Amstelland het 'Actiecentrum Veiligheid en Zorg').

Effectieve verbinding van zorg en veiligheid vraagt in allerlei opzichten om afstemming en samenwerking, tactische en operationele keuzes en organisatorische inregeling daarvan. Dit begint met een gedegen strategische visie op het belang en de inhoud van deze verbinding. Het IVP is daarvoor een voor de hand liggend vehikel: in het strategische onderdeel daarvan (strategische doelstelling en uitgangspunten) kan de verbinding van zorg en veiligheid worden gepositioneerd. De verbinding kan verder geconcretiseerd worden bij de behandeling van de prioriteiten en overige strategische thema's elders in het IVP.

Hierna worden enkele terugkerende knelpunten/aandachtspunten rond de verbinding van zorg en veiligheid benoemd. Dit geeft houvast voor de uitwerking van het onderwerp in het IVP en het Uitvoeringsplan.

- *Onvoldoende 'awareness' van veiligheid in de zorg*, in combinatie met focus op zorgoplossingen binnen de zorgkolom (van sociaal wijkteam naar tweedelijns zorg 'en weer terug'); verklarende factoren zijn onder meer de 'drukte' van sociale wijkteams, een zekere mate van handelingsverlegenheid en eventueel ook de missie en cultuur van de zorgsector; gevolg is dat opschaling van casuïstiek naar integrale zorg- en veiligheidsaanpak niet zelden te laat gebeurt - casus blijven 'hangen'; van belang is het goede afspraken te maken over opschaling van casuïstiek;
- *Onbekendheid over en weer bij zorg- respectievelijk veiligheidspartners* over elkaars instrumenten en mogelijke interventies; er is vaak een incompleet beeld van het repertoire van partners;
- *Verbeterpunten gemeentelijke regievoering op het snijvlak van veiligheid en zorg*, zowel ambtelijk als bestuurlijk; ambtelijk gaat het bijvoorbeeld om betrokkenheid van OOV bij inkoop van zorg en bij het maken van systeemafspraken over op- en afschaling binnen de zorgkolom, beleidsmatige betrokkenheid van het sociaal domein bij de lokale PGA (er zijn nu vaak alleen verbindingen met wijkteams), het consequent bij elkaar leggen van 'puzzelstukjes' informatie vanuit strafrecht en zorg over cases en daarmee overzicht over 'stand van zaken' en 'risico's en bedreigingen' houden;

bestuurlijk gaat het om de betrokkenheid van wethouders zorg/sociaal domein bij de inrichting van de aanpak van complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken, wisselwerking binnen het College over de snijvlakken van zorg en veiligheid én wisselwerking tussen Collegeleden en bestuurders van instellingen;

- *Inadequate informatieposities, -deling én -bescherming*; aspecten zijn onder meer het risico van datalekken, onduidelijkheid over wat wel en niet gedeeld mag worden (met als gevolg soms ook in dit opzicht een zekere handelingsverlegenheid), onvolkomen informatie in de 'eerste lijn' over casuïstiek (waardoor casus soms te laat op de juiste tafel terechtkomen), versnippering van afspraken over het delen van privacygevoelige informatie (meerdere convenanten naast elkaar).

Meer informatie

- VNG: Focusblad Decentralisaties Sociaal Domein
- VNG: Focusblad *Veilig Thuis*
- Bureau Regioburgemeesters: *Persoonsgerichte aanpak, Top X - een exploratief onderzoek*
- Gemeente Leeuwarden: AVE-model (aanpak voorkomen escalatie)
- [https://praktijkvoorbeelden.vng.nl/databank/sociaal-domein/samenhang-decentralisaties-sociaal-domein/aanpak-ter-voorkoming-van-escalatie-\(ave\)-leeuwarden.aspx?kws=escalatie](https://praktijkvoorbeelden.vng.nl/databank/sociaal-domein/samenhang-decentralisaties-sociaal-domein/aanpak-ter-voorkoming-van-escalatie-(ave)-leeuwarden.aspx?kws=escalatie)
- <https://vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/nieuws/wijk-ggder-vught-goed-voorbeeld-doet-goed-volgen>

2 Uitwerking veiligheids- velden/-thema's

Zoals hiervoor aangegeven zijn er binnen het integrale veiligheidsterrein vijf veiligheidsvelden te onderscheiden. Elk van deze velden omvat verschillende veiligheidsthema's. Het gaat om de volgende velden en thema's:

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

In dit hoofdstuk geven we een toelichting op de veiligheidsthema's. Per thema worden behandeld:

- uitleg thema (hoe manifesteert het zich in de praktijk?);
- de rol van de gemeente;
- interne en externe partners in de aanpak;
- wet- en regelgeving;
- mogelijke aanpak (maatregelen, instrumenten);
- bronnen voor (veiligheids)effectinformatie;
- mogelijke (veiligheids)effectindicatoren voor in het IVP;
- (landelijk) beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.;
- veiligheidsthema's waarmee dwarsverbanden/verbindingen (kunnen) zijn;
- belangrijke ontwikkelingen.

De uitwerking van de veiligheidsthema's binnen veiligheidsveld 1, 'Veilige woon- en leefomgeving', wijkt af van die van de thema's binnen de velden 2 t/m 5. Zoals hiervoor al aangegeven, kent de aanpak van de vier veiligheidsthema's binnen dit eerste veld (sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid) zes vaste *hoofdaspecten*. Om deze reden worden hierna eerst de vier veiligheidsthema's binnen dit veld, echter zonder de aspecten van de aanpak (b t/m e, h en j in de opsomming hierboven), behandeld. En daarna wordt ingegaan op elk van de zes genoemde hoofdaspecten van de aanpak ('Infrastructuur', 'Investeren in fysieke kwaliteit', 'Investeren in sociale kwaliteit', 'Betrekken bewoners bij veiligheid en leefbaarheid', 'Toezicht en handhaving' en 'Aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen'), waarbij voor elk van deze aspecten b t/m e, h en j worden uitgewerkt. Bij de uitwerking van de veiligheidsthema's binnen de veiligheidsvelden 2 tot en met 5 volgen wij wel gewoon de volgorde a t/m j.

Veiligheidsveld 1: Veilige woon- en leefomgeving

Veiligheidsthema 1.1: Sociale kwaliteit	
uitleg thema	De sociale kwaliteit van een buurt, wijk, kern wordt sterk beïnvloed door 'intermenselijke relaties'. Belangrijke 'positieve' aspecten zijn betrokkenheid van bewoners bij de buurt, de kwaliteit van sociale netwerken, informele sociale controle, samenredzaamheid, e.d. De sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door verschijnselen als woonoverlast, burengerucht, overlast 'verwarde personen', multiprobleemgezinnen/-huishoudens, overlast door illegale bewoning, intimiderende buurtbewoners (zgn. 'onaantastbaren'), drank- en drugsoverlast, prostitutie. Begrippen verwant aan 'sociale kwaliteit' zijn bijv. 'veerkracht' en 'vitaliteit' van de buurt.
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Veiligheidsmonitor en andere bewonersenquête's • Meldingen openbare ruimte (van gemeente, corporaties) • Meldpunt zorg en overlast (van GGD, gemeenten) • Registraties Veiligheidshuis en (lokale) MD-interventieteams (PGA, Top X)
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: schaalscore sociale cohesie, rapportcijfer leefbaarheid van de buurt, sociale overlast (totaal), drugsoverlast/-handel, overlast buurtbewoners • Politieregistratie: incidenten sociale overlast per type overlast en geaggregeerd (VNG/INP-model ...) • Gemeente/Veiligheidshuis: PGA/Top X, 'complexe casuïstiek'
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.2: fysieke kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.3: veilig uitgaan</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.3: Veilige Publieke Taak</p>
Veiligheidsthema 1.2: Fysieke kwaliteit	
uitleg thema	De fysieke kwaliteit van een buurt, wijk, kern heeft betrekking op fysieke kenmerken van de woonomgeving: in het bijzonder de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Het gaat bij dit thema om de vraag: hoe staat de openbare ruimte erbij? Hoe prettig is het wonen in de buurt gegeven die fysieke kwaliteit? Aspecten zijn onderhoud van groen, aanpak zwerfvuil, verlichting van achterpaden e.d.. Inbreuk op de fysieke kwaliteit zijn onder meer vernielingen, graffiti, zwerfvuil en andere tekenen van verloedering.
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Meldingen openbare ruimte (registraties van gemeente, omgevingsdienst, corporaties) • Veiligheidsmonitor en andere bewonersenquête's
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: leefbaarheid van de buurt, fysieke verloedering (totaal), slachtofferschap vernielingen • Politieregistratie: incidenten vernieling, fysieke overlast (VNG/INP-model ...) • Gemeente: meldingen vernieling, zwerfvuil
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.3: jeugd, alcohol en drugs, 3.4: veilig in en om de school</p>

Veiligheidsthema 1.3: Objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime	
uitleg thema	Bij dit thema gaat het om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit die zich in de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners kunnen voordoen. Het betreft zowel 'veel voorkomende' als 'high impact'-criminaliteit. Vermogenscriminaliteit: o.m. woninginbraak, kelderboxinbraak, auto-inbraak, fietsendiefstal, diefstal motorvoertuigen, zakkenrollerij en straatroof. Geweldscriminaliteit: o.m. bedreiging, mishandeling, openlijke geweldpleging, huiselijk geweld. Bij vermogenscriminaliteit is aandacht voor het eventuele georganiseerde karakter (bendes, banditisme) van belang.
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Veiligheidsmonitor en andere bewonersenquête's • Registraties Veiligheidshuis en (lokale) MD-interventieteams (PGA, Top X) • Meldpunt Huiselijk Geweld
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: slachtofferschap vermogensdelicten, slachtofferschap geweldsdelicten • Politieregistratie: misdrijven vermogenscriminaliteit, geweldscriminaliteit • Gemeente/Veiligheidshuis: PGA/Top X, 'complexe casuïstiek'
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren</p>
Veiligheidsthema 1.4: Subjectieve veiligheid	
uitleg thema	Het 'veiligheidsgevoel' van bewoners in hun eigen woonbuurt: hoe vaak voelt men zich onveilig, welk rapportcijfer geeft men de veiligheid van de buurt? Het gaat hier om het 'generieke' veiligheidsgevoel, dus niet gekoppeld aan bijvoorbeeld het uitgaansgebied of een andere locatie binnen de gemeente.
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor • Andere bewonersenquête's
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: rapportcijfer veiligheid van de buurt, veiligheidsgevoel in de eigen buurt, inschatting kans op slachtofferschap
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit</p>
Aspect 1.1 aanpak: Infrastructuur	
uitleg aspect	Dit eerste aspect betreft het bredere kader waarbinnen de inzet op wijkveiligheid en -leefbaarheid plaatsvindt en de belangrijke, min of meer 'generieke' bestanddelen daarvan. Denk aan wijkveiligheidsplannen, integrale wijkleefbaarheidsteams, wijkveiligheidsnetwerken, aanspreekpunten voor burgers in de wijk. Of de slimme verbinding van de domeinen 'veiligheid', 'sociaal' en 'ruimte' op wijkniveau onder regie van wijkmanagement. Het participeren van OOV in vaste wijkoverleggen. Het opbouwen van een informatiepositie over het veiligheids- en leefbaarheidsbeeld van wijken. De aanwezige buurt- en wijkplatforms en melddesks voor bewoners.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve wijkinfrastructuur van professionals in stand houden, met accurate verbindingen tussen leefbaarheid, veiligheid en 'sociaal domein' (complexe casuïstiek/sociale wijkteams) • Veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek <i>dicht bij de burger</i>, samen met de burger en professionals aanpakken • Aanwezigheid en aanspreekbaarheid lokaal bestuur in wijken en buurten organiseren
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • intern: afdelingen OOV, VTH, Wijkgericht werken, Openbare Ruimte • extern: politie, welzijnsinstellingen, woningcorporaties, zelforganisaties, bewoners
wet- en regelgeving	

Aspect 1.1 aanpak: Infrastructuur

aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van en sturen op integrale wijkplannen • Wijkmanagement als verbinding tussen de domeinen 'veiligheid', 'sociaal' en 'ruimte' op wijkniveau • Platforms voor periodieke afstemming met wijk- en buurtbewoners ('wijkthermometers') inrichten • Loketfuncties (melddesks) inrichten in wijken en buurten of op gemeentelijk niveau
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Stappenplan <i>wijkveiligheid</i> CCV • 'Werk aan de wijk' van het Sociaal Cultureel Planbureau • LPB, platform voor wijkgericht werken (www.lpb.nl)
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Complexe infrastructuur op wijkniveau als gevolg van de decentralisaties en de instelling van sociale wijkteams of vergelijkbaar (verhouding tot gebruikelijke wijkleefbaarheidsteams? rol wijkmanagement? rol OOV?) • Wijkgericht werken in de zin van integraal wijkmanagement staat in veel gemeenten onder druk • Tegelijk: op veel beleidsterreinen groeiende focus op de buurt, wijk, 'dicht bij de burger'

Aspect 1.2 aanpak: Investeren in fysieke kwaliteit

uitleg aspect	Inrichting, beheer, onderhoud van de openbare ruimte, specifiek (1) de aanpak van verloedering zoals zwerfvuil, graffiti en vernielingen en (2) de verbetering van fysieke elementen in de wijk zoals groen, speeltuinen, kwaliteit van verlichting e.d.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de lokale gemeenschap • Aanpak op korte en lange termijn, in afstemming en samenwerking met bewoners, ondernemers, particuliere uitvoeringpartners
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Stadsbeheer/Beheer & onderhoud, VTH • <i>extern</i>: omgevingsdienst, woningcorporaties, bewonersorganisaties, ondernemersorganisaties
wet- en regelgeving	
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Situationele preventiemaatregelen • Overige maatregelen vanuit 'veilig ontwerp' • Buurtschouw met bewoners • Schadeverhaal daders • Consequente handhaving op 'kleine ergernissen'
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW), onderdeel Openbare ruimte (www.politiekeurmerk.nl) • Veiligheidseffectrapportage (VER) • www.veilig-ontwerp-beheer.nl

Aspect 1.3 aanpak: Investeren in sociale kwaliteit

uitleg aspect	De inzet op sociale netwerken, sociale veerkracht van wijken en buurten en daarnaast meer specifiek de inzet op woonoverlast (problematische huishoudens), overlast van verwarde personen, van alcohol en drugs, prostitutie, 'onaantastbaren'.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regie- en trekkersrol ten aanzien van verschillende aspecten van sociale kwaliteit van wijken en buurten • Regievoering zorg- en hulpverlening rond 'complexe casuïstiek' (o.a. meervoudige probleemgezinnen/MPG, verwarde personen) met specifieke aandacht voor opschaling naar gespecialiseerde zorg; effectieve inzet en positionering sociale wijkteams • Regievoering op verbindingen tussen casusgerichte aanpak en bredere (integrale) buurt- en wijkaanpak
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Welzijn, Zorg, OOV, VTH, Wijkgericht werken • <i>extern</i>: welzijns- en zorginstellingen (waaronder GGZ, verslavingszorg, Veilig Thuis), politie, OM, Veiligheidshuis, woningcorporaties, bewoners, wijkteams

Aspect 1.3 aanpak: Investeren in sociale kwaliteit

wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet aanpak woonoverlast • Wet Damocles/Opiumwet 13b • Wet Victoria/Gemeentewet 174a • Wet BOPZ (IBS) • Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) • Jeugdwet • Wet Publieke Gezondheidszorg • Wetsvoorstel 'Wet regulering prostitutie en aanpak misstanden seksbranche' • Wet MBVEO ('Voetbalwet')/Gemeentewet 172a/172b
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet burgemeestersbevoegdheden op basis van wet aanpak woonoverlast • Vormgeving, inzet en positionering sociale wijkteams en 'integrale' wijkleefbaarheidssteams (inclusief onderlinge verbindingen) • PGA/persoonsgerichte aanpak • Escalatiemodel 'complexe casuïstiek' • Ambulante GGZ, psycholance, IBS • Verbindingen met/ondersteunen van 'sociaal weefsel' rondom complexe casuïstiek en/of verminderd zelfredzame huishoudens • Aanpak drugsoverlast, o.m. via sluiting drugspannen (Damocles) • Sluiten overlastgevend panden (Victoria) • Afspraken met woningcorporaties over aanpak/voorkoming woonoverlast
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Instrument Buurtbemiddeling • CCV-certificaat <i>Veiligheid en zorg in de wijk</i> • Webdossier <i>Zorg en Veiligheid CCV</i> • Webdossier <i>Decentralisaties sociaal domein CCV</i> • Webdossier <i>WhatsApp-groepen CCV</i> • Themawebsite <i>Woonoverlast CCV</i>: www.hetccv-woonoverlast.nl • Webdossier <i>Veiligheidsbeleving CCV</i> • Publicaties e.d. van het Platform Woonoverlast
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling aanpak complexe casuïstiek 'na de decentralisaties' (relaties met PGA, Top X; tevens: opschalingsvraagstuk) • Aandacht voor veerkracht van de wijk, ook in relatie tot groeiend aantal 'verminderd zelfredzame huishoudens'; 'samenredzaamheid', vermaatschappelijking van zorg en veiligheid

Aspect 1.4 aanpak: Betrekken bewoners bij veiligheid en leefbaarheid

uitleg aspect	<p>De focus ligt hier op actieve betrokkenheid van bewoners bij de aanpak van, inzet op veiligheid en leefbaarheid op wijk- en buurniveau. Dus méér dan het geven van input voor beleids- en planvorming. Het is de uitdaging om burgers daadwerkelijk 'aan zet', 'aan het roer' te krijgen, in samenspel met professionals (co-creatie). Dit onderdeel richt zich aldus expliciet op de 'vermaatschappelijking' van het veiligheidsbeleid ofwel de verankering daarvan bij bewoners.</p>
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Balans tussen enerzijds (waar nodig) het voortouw nemen bij het bewerkstelligen van bewonersparticipatie, en anderzijds (waar mogelijk) faciliterend, inspirerend richting bewoners acteren en het initiatief bij bewoners zelf laten • Randvoorwaarden voor effectieve participatie op peil houden, zoals het doorvoeren van flankerende veiligheidsmaatregelen, verbindingen met flankerend beleid, informatiepositie bewoners over bereikte veiligheidseffecten, etc. • Aansluiting op (en benutting) van de focus in het sociaal domein op zelf- en samenredzaamheid, versterking van het sociaal weefsel/sociale cohesie; dus ook: de inzet van wijkteams in dit kader effectief positioneren
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • intern: afdelingen Welzijn, OOV, Wijkgericht werken, VTH, Zorg en Welzijn • extern: politie, woningcorporaties, bewoners, wijkteams/instellingen
wet- en regelgeving	

Aspect 1.4 aanpak: Betrekken bewoners bij veiligheid en leefbaarheid

aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Burgers gericht informatie verschaffen over mogelijke vormen van participatie rond veiligheid en leefbaarheid in de eigen buurt • Faciliteren van wijk-/buurtwebsites • Verbindingen leggen tussen 'mantelzorg' en 'buurteams', in samenwerking met wijkmanagement en sociale wijkteams • Huisregels op gemeentesite publiceren voor opzet en beheer van WhatsApp-groepen • Stimuleren en ondersteunen 'traditionele' buurtpreventieteams • Signalering criminaliteit door burgers ondersteunen/bevorderen, bijvoorbeeld via Buurtinformatienetwerken (BIN)
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Webdossier <i>Burgerparticipatie en veiligheid</i> CCV • Burgernet (www.burgernet.nl) • Instrumenten/werkwijzen zoals 'Buurt bestuurt', 'Buurtsignaal' • WhatsApp Buurtpreventie Nederland en België (www.wabp.nl) • Webdossier <i>WhatsApp-groepen</i> CCV
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Generieke bestuurlijke focus op actieve burgerparticipatie, in veiligheidsbeleid maar ook in ander (gemeentelijk) beleid zoals sociaal domein-beleid (> opdracht aan sociale wijkteams om zelfredzaamheid en samenredzaamheid burgers te bevorderen); NB: 'van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie'; dit biedt prima kansen voor versterking van het participatie-element in veiligheidsbeleid

Aspect 1.5 aanpak: Toezicht en handhaving

uitleg aspect	Gemeentelijk toezicht en handhaving in de openbare ruimte in woon-, buiten- en centrumgebied, gericht op woonoverlast, jeugdoverlast, kleine overtredingen ('kleine ergernissen') zoals verkeerd parkeren en het verkeerd aanbieden van huisvuil (APV).
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Bewerkstelligen dat er op plekken waar nodig en met de intensiteit die nodig is, aanvullend toezicht in de openbare ruimte is, naast onder meer het politietoezicht en 'sociale controle' door bewoners • Afwegingen maken welke vorm van toezicht passend is (technisch, fysiek) • Bewerkstelligen dat de verschillende vormen van toezicht elkaar versterken, in een goede balans staan • Beleidskader formuleren (veelal het integrale handhavingsbeleid of -programma) dat in een effectieve verbinding staat met het IVP (in het bijzonder wat betreft de inhoudelijke speerpunten) • Optimale benutting, eventuele doorontwikkeling van de specifieke kwaliteiten van gemeentelijke handhavers (inclusief aspecten als gastheerschap, balans preventie/repressie, 'wijknetwerker')
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen OOV, VTH, Wijkgericht werken, Zorg en Welzijn, Horeca- en Evenementenbeleid, Openbare ruimte • <i>extern</i>: politie, Openbaar Ministerie, woningcorporaties, ondernemers, bewonersorganisaties, buurgemeenten (bij samenwerking m.b.t. inzet BOA's)
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • APV • Afvalstoffenverordening (Asv) • Wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (= onderdeel van de Gemeentewet) • Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften (WAHV/'Wet Mulder') • Besluit OM-afdoening • Strafrecht (257ba Sv) (Bestuurlijke strafbeschikking) • Artikel 151c Gemeentewet i.v.m. cameratoezicht • Boa circulaire

Aspect 1.5 aanpak: Toezicht en handhaving

aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Inpassen BOA's in het bredere wijkgericht werken - elke BOA zijn 'eigen' wijk, acteert als wijknetwerker, staat in effectieve wisselwerking met de maatschappelijke omgeving • Ontwikkelen aspect 'gastheerschap' van BOA's, mede irt tot bijv. het toerisme-, centrum- en evenementenbeleid van de gemeente • Inzet BOA's voor de prioriteiten in het IVP, zowel uitvoerend (aanpak overlast, ondersteuning burgerparticipatie) als signalerend (voor bijv. aanpak ondermijnende criminaliteit) • Focus op 'oplossen vóór het boekje' (waarschuwen ipv verbaliseren, inzet communicatieve vaardigheden) • Samenwerking en taakverdeling gemeentelijke handhavers en politie borgen in handavingsarrangement
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Methode 'Slim samen toezien' • Handreiking Cameratoezicht (CCV) • Webdossier BOA's (CCV) • Publicatie 'Tafel van Elf' van het CCV • Stijlwijzer Handhaving • www.hetccv.nl/dossiers/boas-in-de-openbare-ruimte/index • https://vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid/veiligheidsbeleid/nieuws/vng-visie-handhaver-2020-sterk-in-de-openbare-ruimte
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk streven naar volwaardige gemeentelijke handhavers die een majeure bijdrage kunnen leveren aan gemeentelijk veiligheidsbeleid én ander gemeentelijk beleid • Kwaliteitsimpulsen personeel & organisatie: beleid en management, kennis en vaardigheden, geweldsbevoegdheden, faciliteiten/randvoorwaarden • Op veel plekken: verbeterende samenwerking tussen gemeentelijke handhavers en politie • Intergemeentelijke samenwerkingsvormen met betrekking tot inzet BOA's

Aspect 1.6 aanpak: Aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen

uitleg aspect	<p>De gerichte inzet op afzonderlijke criminaliteitsproblemen/-items in de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners, eventueel in aanvulling op/ wisselwerking met een integrale wijkaanpak. Deze aanpak van bepaalde vormen van criminaliteit heeft vaak op het niveau van de gemeente plaats en betreft dan een min of meer op zichzelf staande aanpak, al dan niet projectmatig. Voorbeelden zijn een stedelijke aanpak van woninginbraak (High Impact Crimes), huiselijk geweld.</p>
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regievoering integrale aanpak specifieke vormen van criminaliteit (zoals woninginbraak, auto-inbraak, overvallen, huiselijk geweld) • In dat kader <i>balans</i> en <i>samenhang</i> vormgeven en borgen op de dimensies preventie/repressie, gebiedsgericht/themagericht/persoonsgericht, lokaal/ bovenlokaal, publiek/privaat • Benodigde verbindingen met flankerend beleid leggen • Regievoering PGA
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: OOV, VTH, Zorg, Welzijn, Wonen, Openbare Ruimte, Wijkgericht werken • <i>extern</i>: Politie, OM, zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties Veiligheidshuis, bewoners(platforms), ondernemers, VVE's
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Tijdelijk Huisverbod • Bouwbesluit

Aspect 1.6 aanpak: Aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen

aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • PGA daders/veelplegers ('Top X', Veiligheidshuis) • Prioritaire delicten sterker profiel geven in 'Top X' • Buurtpreventievormen (waaronder WhatsApp-groepen) • Preventievoorlichting aan doelgroepen • Surveilleren BOAs op hotspots • Aanpak heling door middel Digitaal Opkopersregister • Specifiek woninginbraak: Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVM), voorlichting aan slachtoffers en burens ('besmettingsbrieven', tent in de buurt), donkere dagen-campagne, afspraken huurders, gemeente en corporaties in Woonvisie (beleid), overheids campagne maak'tzeniettemakkelijk.nl
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Webdossier <i>High Impact Crimes</i> CCV • Webdossier <i>Woninginbraak</i> CCV • Webdossier <i>Autokraak</i> CCV • Webdossier <i>Dadergerichte aanpak van geweld</i> CCV • Politiekeurmerk Veilig Wonen (www.politiekeurmerk.nl) • Woningsscanners (individueel advies voor bewoners in kwetsbare wijken) CCV • Themasite <i>Veiligheidshuizen</i> CCV: www.veiligheidshuizen.nl • Themasite <i>Stop Heling</i> CCV (onder meer Digitaal Opkopersregister (DOR) en Digitaal Opkopersloket (DOL)) • Barrièremodel <i>Mobiele bendes</i> + Interventiematrix, CCV
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling PGA/'Top X' (lokaal/bovenlokaal) • Doorontwikkeling - na de decentralisaties - van de integrale aanpak van complexe casuïstiek (incl. verbindingen met PGA/'Top X') • Groeiend belang van/beroep op maatschappelijke awareness en weerbaarheid • Veronderstelde verplaatsingseffecten van 'woning' naar 'voertuig' • Verzoek aan gemeenten vanuit politie, OM en ministerie om prioriteit aan HIC te blijven geven

Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid

Veiligheidsthema 2.1: Veilig winkelgebied	
uitleg thema	In winkelgebied kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen. Het gaat bijvoorbeeld om winkeldiefstal, zakkenrollerij en overvallen maar ook om jongerenoverlast, vernielingen, fietsen en bromfietsen in voetgangersgebied en de mate van brandveiligheid van de winkelpanden. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak van en/of regiovoering rond criminaliteit en overlast in de openbare ruimte • Stimuleren en faciliteren dat ondernemers aan actieve rol daarbij hebben (ondernemersinitiatief, publiek-private samenwerking) via bijvoorbeeld het Keurmerk Veilig Ondernemen-winkelgebied/KVO-w • Ondernemers wijzen op info/tools voor ondernemers op de website veiligondernemenbeginhier.nl van het CCV
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Economie, Beheer & Onderhoud/Stadsbeheer, 'city management', OOV, VTH • <i>extern</i>: ondernemers(verenigingen), Kamer van Koophandel, politie en brandweer/veiligheidsregio, MKB, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC), woningcorporaties (bij complexen met combinatie van woon, werk, winkel-functies)
wet- en regelgeving	
aanpak, maatregelen	<p><i>Generiek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren van PPS-instrumenten zoals KVO-w • Ondernemers wijzen op info/tools voor ondernemers op website CCV • Bevorderen actieve deelname van ondernemers <p><i>Specifiek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht in winkelgebied (fysiek toezicht, cameratoezicht) • Beveiligingsmaatregelen parkeergarages, geparkeerde auto's, fietsenstallingen, e.d. • Collectief winkelverbod • Voorkoming/aanpak leegstand winkelpanden • Beperken straatparkeren, verkeersluw maken winkelgebied • Verlichting, 'veilig ontwerp' en andere fysieke maatregelen (ook: toegankelijkheid voor senioren van winkelgebied) • Situationele preventie van vernieling ('hufterproof' straatmeubilair) • Preventie van overvallen via maatregelen binnen bedrijfspanden • Flankerend c.q. als 'onderdeel van': investeren in economische kwaliteit en uitstraling van winkelgebied • Cameratoezicht (Live-view)
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Meldpunt 'veiligheid/leefbaarheid' (van gemeente) • Veiligheidsmonitor en andere bewonersenquête's • Eventuele ondernemersenquête's ('binnenstadsmonitor' e.d.) • Veilig Ondernemen in Beeld (VOiB): criminaliteitscijfers planmatige winkelgebieden, stad- en dorpscentra in Nederland (op te vragen bij Platform Veilig Ondernemen)
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: veiligheidsgevoel in centrumgebied woonplaats, veiligheidsgevoel in winkelgebied/winkelcentrum • Politieregistratie: Incidenten/aangiften winkeldiefstal en inbraak winkel (VNG/ INP ...)
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Themasite <i>Keurmerk Veilig Ondernemen</i> CCV • Procesondersteuning KVO door CCV • Themasite CCV www.veiligondernemenbeginhier.nl • <i>Veilig Ondernemen Scan</i> CCV • <i>Collectief winkelverbod</i> CCV • Roadshow '<i>Laat je niet overvallen</i>' CCV

Veiligheidsthema 2.1: Veilig winkelgebied

raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime Veiligheidsveld 2: 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.5: veilig toerisme Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs, 3.4: veilig in en om de school Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid, 4.2: brandveiligheid
---	--

Veiligheidsthema 2.2: Veilige bedrijventerreinen

uitleg thema	Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen (NB: 'externe veiligheid' ofwel veiligheid rond inrichtingen waarin gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt, is onderdeel van veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid).
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak van en/of regievoering rond criminaliteit en overlast in de openbare ruimte op bedrijventerreinen • Stimuleren en faciliteren dat ondernemers aan actieve rol daarbij hebben (ondernemersinitiatief, publiek-private samenwerking) via bijvoorbeeld het Keurmerk Veilig Ondernemen-bedrijventerrein/KVO-b
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Economie, Beheer & Onderhoud/Stadsbeheer, OOV, VTH • <i>extern</i>: ondernemers(verenigingen), Kamer van Koophandel, politie en brandweer/veiligheidsregio, MKB, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC)
wet- en regelgeving	
aanpak, maatregelen	<p><i>Generiek</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren van PPS-instrumenten zoals KVO-b • Ondernemers wijzen op info/tools voor ondernemers op website CCV • Bevorderen actieve (financiële) deelname van ondernemers <p><i>Specifiek</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren/faciliteren van vormen van parkmanagement • Stimuleren/faciliteren van vormen van collectieve beveiliging (Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen) • Ondersteunen KVO-trajecten bedrijven door bijv. het secretariaat daarvan te voeren • Fysiek onderhoud/beheer in openbare ruimte van bedrijventerreinen • Inzet van vormen van technisch toezicht (camera's, kentekenregistratie) • In ontwerpfase: rekening houden met vereisten 'veilig ontwerp' • Maatregelen met betrekking tot verkeersveiligheid • Preventie van overvallen via maatregelen in en om bedrijfspanden • Aanpak van/controles op illegale bewoning c.q. vormen van oneigenlijk gebruik • Flankerend c.q. als 'onderdeel van': investeren in economische kwaliteit en uitstraling van bedrijventerreinen • Cameratoezicht (PPS) • Bedrijven Investeringszones (BIZ)
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie (aantallen meldingen/incidenten) • Meldpunt 'veiligheid/leefbaarheid' (van gemeente) • Ondernemersenquête
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie: incidenten diefstal/inbraak in bedrijven en kantoren (VNG/INP), incidenten overvallen (VNG/INP)

Veiligheidsthema 2.2: Veilige bedrijventerreinen	
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Themasite <i>Keurmerk Veilig Ondernemen</i> CCV • Procesondersteuning KVO door MKB-Nederland • Themasite CCV www.veiligondernemenbeginthier.nl • Veilig Ondernemen Scan CCV • Roadshow 'Laat je niet overvallen' CCV • Keurmerk Veilig Ondernemen-bedrijventerreinen (KVO-b) • 'Secure lane' (Transport en Logistiek Nederland) • www.slimbekeken.nu
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.4: veilige evenementen</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid, 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit</p>
Veiligheidsthema 2.3: Veilig uitgaan	
uitleg thema	<p>Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij. Ook zijn er economische voordelen. Maar er kunnen zich ook veiligheidsproblemen rond uitgaansvoorzieningen voordoen, zoals geweld, overlast en vernielingen (eventueel vernielingen rond de zgn. (s)looproutes).</p>
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak van en/of regiovoering rond geweld, vernieling, overlast en andere vormen van onveiligheid/criminaliteit in het uitgaansgebied • Stimuleren en faciliteren dat de horecaondernemers een actieve rol daarbij hebben (ondernemersinitiatief, publiek-private samenwerking) • Samenhang met aanpak overmatig alcoholgebruik gestalte geven (onder meer via implementatie Drank- en Horecawet, bijv. wat betreft het onderdeel voorkoming verkoop alcohol aan minderjarigen) • NB: handhaving brandveiligheid van de horeca is onderdeel van thema 4.2
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Horecabeleid, Economie, Toerisme/Recreatie, Beheer & Onderhoud/Stadsbeheer, OOV, VTH • <i>extern</i>: horecaondernemers(verenigingen), bewoners, Koninklijke Horeca Nederland (lokale afdeling), politie, Openbaar Ministerie, City management
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • APV • Gemeentewet artikel 151b (preventief fouilleren) • Gemeentewet artikel 151c (cameratoezicht) • Gemeentewet artikelen 172a en b ('Voetbalwet'/bevelen bestrijding ernstige overlast) • Drank en Horecawet (DHW) • Wet middelenonderzoek geweldplegers
aanpak, maatregelen	<p><i>Generiek</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kader voor PPS-Samenwerking implementeren en regisseren, bijvoorbeeld Convenant Veilig Uitgaan <p><i>Specifiek</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht in openbare ruimte uitgaansgebied (fysiek toezicht, cameratoezicht) • Controle en handhaving DHW • Inzet en doorvertaling alcohol- en drugsonderzoek bij geweld • Exploitatievergunning • Preventief fouilleren (wapens) • Gebiedsverbod ('Voetbalwet'), APV of art. 172, 3e lid Gemeentewet • Collectieve horecaontzegging • Deurbeleid • Sluitingstijdenbeleid/Cool down-uur • 'Zachtere' beïnvloeding uitgaanspubliek via omgeving-/inrichtingsfactoren ('nudging')

Veiligheidsthema 2.3: Veilig uitgaan	
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Meldpunt 'veiligheid/leefbaarheid' (van gemeente) • Veiligheidsmonitor • Enquêtes onder uitgaanspubliek en ondernemers
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: veiligheidsgevoel rondom uitgaansgelegenheden woonplaats, veiligheidsgevoel in centrumgebied woonplaats, hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars • Politieregistratie: Incidenten overlast horeca (VNG/INP ...) • Incidenten geweld tijdens uitgaansuren in uitgaansgebied (specifieke bevestiging politie) • Incidenten vernielingen rond aan- en afvoerroutes (idem)
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Themasite CCV www.veiligondernemenbeginthier.nl • Roadshow 'Laat je niet overvallen' CCV • Webdossier <i>Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan</i> CCV met handboek, stappenplan en keuzewijzer • Centrum Veilig en Gezond Uitgaan (CCV en Trimbosinstituut)
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid, 4.2: brandveiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.3: Veilige Publieke Taak, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Wet middelenonderzoek geweldplegers: bevoegdheid politie om bij geweldsdelicten een alcohol- en drugstest uit te voeren

Veiligheidsthema 2.4: Veilige evenementen	
uitleg thema	<p>Evenementen, zeker de grootschalige, kunnen behoorlijke veiligheidsrisico's opleveren. Het is aan de organisator voorwaarden voor de veiligheid te realiseren en aan de gemeenten om de juiste voorwaarden te stellen en die te handhaven. De risico's zijn met name gelegen in geweld, overlast, vernieling, brandveiligheid en crisisbeheersing. Daarnaast er mogelijke dwarsverbanden met externe veiligheid (evenementenlocaties nabij EV-inrichtingen) en aanpak georganiseerde criminaliteit.</p>
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk voor Openbare orde; uit dien hoofde bewaken van randvoorwaarden/effekten voor omwonenden • Balans economisch belang en veiligheidsbelang bepalen en vormgeven • Aanspreken evenementenmaker op zijn verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het evenement • Formuleren (flankerend!) algemeen evenementenbeleid (vanuit invalshoeken economie, citybranding, welzijn, cultuur, toerisme) • Formuleren uitvoeringsregels evenementenbeleid, o.m. ten aanzien vergunningverlening, veiligheidsplannen, typen veiligheidsmaatregelen • Bewaken doorvoering/handhaving uitvoeringsregels • Regie op de (tijds) afstemming met hulpdiensten • Inrichten 'intern' systeem van procesbewaking en -afstemming met betrekking tot evenementenprocedures
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Economie, Toerisme/Recreatie, Evenementenbeleid, Beheer & Onderhoud/Stadsbeheer, OOV, VTH • <i>extern</i>: evenementenmaker(s), bewoners, politie, brandweer/Veiligheidsregio, City management/City Promotion
wet- en regelgeving	APV

Veiligheidsthema 2.4: Veilige evenementen

aanpak, maatregelen	<p>Generiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inrichten 'systeem' van (kritische) vergunningverlening, inclusief afstemmingsprincipes • Kalenderoverleggen intern/extern <p>Specifiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsplan organisator (inclusief beveiligingsmaatregelen) • Crowdmanagement • Evenementenglas • Evenementenbier • Convenant • Preventieve dwangsom (jegens potentiële overlastveroorzakers) • Gebiedsverboden ('Voetbalwet')
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Bewonersenquête
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie: incidenten overlast evenementen' (VNG/INP ...)
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Handreiking Evenementenveiligheid; 5 delen (www.ifv.nl) • Kaders van veiligheidsregio's voor evenementenveiligheid (www.ifv.nl) • Rapport Inspectie Veiligheid en Justitie en Inspectie Gezondheidszorg: <i>Meer aandacht nodig voor veiligheid en gezondheidsbescherming bij publieksevenementen</i> (www.ifv.nl)
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid, 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.3: Veilige Publieke Taak, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>

Veiligheidsthema 2.5: Veilig toerisme

uitleg thema	<p>Dit thema heeft betrekking op de onveiligheid die zich kan voordoen in en rond recreatiegebieden zoals strand- en duingebied, natuurgebieden, recreatieplassen en op en rond toeristische verblijfslocaties zoals campings, bungalowparken en jachthavens. De risico's betreffen bijvoorbeeld beroving, diefstal uit/van voertuigen, inbraak, geweld, overlast, vernieling. Ook kan het gaan om concentraties van 'minder zichtbare' vormen van criminaliteit, waarbij niet zozeer toeristen rechtstreeks het slachtoffer zijn: bepaalde locaties vormen een knooppunt van verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit (drugsgelateerd, helling, mensenhandel).</p>
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpak van en regievoering op de veiligheid van openbare recreatiegebieden (voorkomen en terugdringen van slachtofferschap toeristen) • Stimuleren en waar nodig faciliteren dat recreatieondernemers hun eigen rol invulling geven (maatschappelijke awareness en verantwoordelijkheid) • Verbindingen leggen tussen de domeinen Economie, Ruimte, Veiligheid (invalshoek 'vitaliteit') • Alertheid op en waar nodig normalisering van situaties waarin sprake is van een 'handhavingknelpunt' (verbindingen met ondermijningsaanpak)
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Natuur & Milieu, Economie, Toerisme/Recreatie, Beheer & Onderhoud/Stadsbeheer, OOV, VTH • <i>extern</i>: recreatieondernemers, bezoekers/toeristen, politie, brandweer/Veiligheidsregio, RUD/omgevingsdienst, City management/City Promotion
wet- en regelgeving	

Veiligheidsthema 2.5: Veilig toerisme

aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Visie ontwikkelen ten aanzien van een vitale recreatiesector, met aandacht voor de veiligheidscomponent • Samen optrekken met de recreatie-ondernemers • Integrale handhavingsacties/interventieaanpak in het geval van handhavingsknelpunten • Stimuleren concrete instrumenten zoals (digitaal) nachtregister
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Ondernemingsbeeld RIEC • Meldpunt 'veiligheid/leefbaarheid' (gemeente) • Enquêtes onder bezoekers/toeristen
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie: o.a. incidenten watergerelateerde criminaliteit (VNG/INP)
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Handreiking Vitale Vakantieparken met o.m. methode 'Samen Veilig Ondernemen in de Recreatiesector' (SVO-R) CCV/V&J • Handreiking (in ontwikkeling) Aanpak ondermijning op recreatieparken CCV • RIEC: Handboek Bestuurlijk Juridische instrumenten
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid, 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Onderkenning mogelijke handhavingsknelpunten op bepaalde recreatieparken, bijvoorbeeld gerelateerd aan concentratie arbeidsmigranten/MOE-lan- ders; ontwikkeling landelijke kaders en voorbeeldaanpakken (Noordwest-Veluwe)

Veiligheidsveld 3: Jeugd en veiligheid

Veiligheidsthema 3.1: Jeugdoverlast	
uitleg thema	Dit thema heeft betrekking op overlast van jongeren, vaak in groepsverband. Het kan gaan om 'mildere' vormen van overlast maar ook om zwaardere vormen ('echte' overlastgevende groepen). Het uit zich bijvoorbeeld door geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook om vernielingen en andere vormen van kleine criminaliteit. Kenmerkend voor de minder zware groepen is dat ze in principe goed aanspreekbaar/corrigeerbaar zijn door de omgeving. Bij de zwaardere vormen is er meer 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen en zijn ze lastiger te corrigeren. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regievoering op de aanpak jeugdgroepen, dat wil zeggen: In beeld brengen van jeugdgroepen, bepalen of en hoe jeugdgroep aangepakt wordt en jeugdgroepen aanpakken • Systeem voor/afspraken over afstemming met sleutelpartners-ketenpartners rond jeugdoverlast (op wijk- en stedelijk niveau) • Randvoorwaarden in de sfeer van preventief jongerenwerk op peil houden • Escalatieprincipes bepalen en bewaken ten aanzien van individuele (criminele) jongeren binnen groepen (complexe casuïstiek, PGA) • Dwarsverbanden vormgeven met o.m. integrale wijkaanpak, inzet sociale wijkteams en Jeugd en Gezinsteam (sociaal domein), Veilig Thuis (AMHK), aanpak veilig uitgaan, aanpak 'jeugd, alcohol en drugs' en 'veilig in en om de school'
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Jeugd en Welzijn, Zorg, Wijkgericht werken, Beheer & Onderhoud/Stadsbeheer, OOV • <i>extern</i>: instellingen, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis, Veilig Thuis, ouders, jongeren, omwonenden
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • APV • Wet MBVEO ('Voetbalwet'), art. 172a/b Gemeentewet
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Informatiepeil op peil door middel van Groepsscan politie • Planvorming rond groepen samen met partners • Inzet Jeugd-BOA's, straat- en gezinscoaches, preventief jongerenwerk • Inzet gebiedsverbod, samenscholingsverbod, meldplicht, preventieve dwangsom (notoire overlastveroorzakers) • Buurtbemiddeling, jongerenbuurtbemiddeling • Buurtouders, rolmodellen • Doorontwikkeling Jeugd en Gezinsteam (of accent 'jeugd' binnen generieke sociale wijkteams) • Vertrouwdheid met repertoire jongeren versterken door bijvoorbeeld meer op 'social media' actief/aanwezig zijn
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Meldpunt 'veiligheid/leefbaarheid' (van gemeente) • Veiligheidsmonitor en andere bewonersenquête's • Registraties Veiligheidshuis en (lokale) MD-interventieteams • Groepsscan (aanbiedingsbrief, standaardrapportage en namenlijst)
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: overlast van rondhangende jongeren, veiligheidsgevoel op plekken waar groepen jongeren rondhangen • Politieregistratie: incidenten vandalisme/baldadigheid (VNG/INP), incidenten overlast jeugd (VNG/INP) • Gemeente/Veiligheidshuis: cases PGA/'Top X', 'complexe casuïstiek' • Groepsscan: aantal en kenmerken problematische jeugdgroepen

Veiligheidsthema 3.1: Jeugdoverlast	
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Themawebsite <i>Wegwijzer Jeugd en Veiligheid</i> CCV • Groepsscan, maakt onderdeel uit van het 7- stappenmodel Aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag. 7 stappenmodel <i>Aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag</i> zie hiervoor www.wegwijzerjeugdenveiligheid.nl van het CCV • Database Aanpakken Jeugdgroepen en groepsgedrag op www.wegwijzerjeugdenveiligheid.nl • Webdossier <i>Wet bestrijding voetbalvandalisme en overlast</i> CCV • Handreiking <i>Aanpak verstoringen van de openbare orde</i> CCV • Jongerenbuurtbemiddeling
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs, 3.4: veilig in en om de school</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.3: Veilige Publieke Taak</p>
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie Groepsscan, als vervanger van de 'Shortlist'

Veiligheidsthema 3.2: Jeugdcriminaliteit, individuele probleemjongeren	
uitleg thema	Hier staan de individuele probleemjongeren centraal. Het gaat om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden die niet zelden ook 'veelpleger' zijn. Ze vormen mogelijk de harde kern van problematische jeugdgroepen, soms zelfs criminele jeugdgroepen. Het betreft bij uitstek zgn. 'complexe casuïstiek' die een integrale persoonsgerichte aanpak behoeven.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regievoering op de aanpak van criminele jeugdgroepen, dat wil zeggen: informatiepositie op peil houden, zorgdragen dat er een eenduidige aanpak (Plan van aanpak) per groep wordt bepaald en uitgevoerd, monitoring aanpak en effect • Regievoering persoonsgerichte aanpak (PGA/'Top X') van individuele probleemjongeren; 'systeembenadering' bevorderen; borgen effectieve samenwerking eerste lijn (sociale wijkteams, Jeugd en Gezinsteam) en escalatieniveaus • Sturing op de effectiviteit van ketens en van de samenwerking daartussen (regie op Veiligheidshuis) • Dwarsverbanden vormgeven met o.m. integrale wijkaanpak, aanpak jeugdoverlast en aanpak georganiseerde criminaliteit
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Jeugd en Welzijn, Zorg, Wijkgericht werken, OOV, VTH • <i>extern</i>: instellingen, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis, Veilig Thuis, ouders, jongeren
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdwet • Wet MBVEO ('Voetbalwet')
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Integrale PGA: systeembenadering problematische jongeren, met aandacht voor gezins-/thuisituatie, school en werk, vrienden, etc. • GGZ-invalshoek sterker benutten in analyse/diagnostisering • Inzet doelgroepgerichte gezins- en straatcoaches • Effectieve vormgeving eerste lijn (sociale wijkteams, Jeugd en Gezinsteam) en verbinding met escalatieniveaus • Inzet Jeugd-BOA's
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie (incidenten veelplegersdelicten, recidivegegevens) • Registraties Veiligheidshuis en (lokale) MD-interventieteam • Groepsscan
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie: incidenten 'veelplegersdelicten', aantal jeugdige verdachten (VNG/INP ...) • Gemeente/Veiligheidshuis: cases PGA/'Top X', 'complexe casuïstiek' • Groepsscan: criminele jongeren binnen problematische jeugdgroepen

Veiligheidsthema 3.2: Jeugdcriminaliteit, individuele probleemjongeren

beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsscan-methodiek politie • Themawebsite <i>Wegwijzer Jeugd en Veiligheid</i> CCV • 7 stappenmodel <i>Aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag</i> • <i>Handreiking uitwisselen gegevens</i>
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.3: jeugd, alcohol en drugs Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.3: Veilige Publieke Taak
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling (na de decentralisaties) van de 'infrastructuur' rond aanpak, opschaling etc. van complexe casuïstiek (met verbindingen naar 'Zorg' en 'Veiligheid', Veiligheidshuis en Veilig Thuis)

Veiligheidsthema 3.3: Jeugd, alcohol en drugs

uitleg thema	Verschijnselen die binnen dit thema vallen zijn de overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte en bijvoorbeeld in het uitgaansgebied/-gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen, geluidsoverlast. De beheersing daarvan is een belangrijke opgave van de gemeente. Een ander onveiligheidsaspect speelt daarbij ook een belangrijke rol: de gezondheidsrisico's van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regievoering op aanpak en voorkoming van overmatig alcohol- en drugsgebruik en de negatieve veiligheidsgevolgen daarvan (overlast, geweld, vernieling, ...) • Verbindingen aanbrengen tussen enerzijds repressie/voorkoming van geweld en overlast (via maatregelen in uitgaansgebied bijvoorbeeld) en anderzijds de voorkoming van overmatig alcohol- en drugsgebruik (bijvoorbeeld via inperking aanbod en handhaving daarvan, in combinatie met voorlichting) • Verbindingen aanbrengen met aanpak van 'complexe casuïstiek' (zorg en veiligheid), drank- en horecabeleid, uitgaansbeleid, evenementenbeleid, 'paracommercie'-beleid, coffeeshopbeleid
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Jeugd en Welzijn, Zorg/Gezondheid, Horeca/Recreatie, VTH, OOV • <i>extern</i>: instellingen (onderwijs, GGD, verslavingszorg), Veiligheidshuis, Veilig Thuis, politie, horecaondernemers, evenementenmakers, supermarkten en slijterijen, sportverenigingen, politie, ouders, jongeren
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Drank- en Horecawet (DHW) • APV • Wet middelenonderzoek geweldplegers
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht en handhaving DHW, o.m. de leeftijdsgrens voor verkoop alcohol • Voorlichting over schadelijke gevolgen alcohol en drugs aan jongeren en ouders • Inzet en doorvertaling alcohol- en drugsonderzoek bij geweld • Alcoholverbod openbare ruimte • Implementatie afstandsvereisten coffeeshops • Toezicht en handhaving 'hokken en keten' • Toezicht en handhaving coffee-, smart- en growshops
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Meldpunt 'veiligheid/leefbaarheid' (van gemeente) • Veiligheidsmonitor • (Jeugd)gezondheidsmonitoren (GGD) • Gegevens verslavingszorg over hulpverlening aan minderjarigen • Registraties Veiligheidshuis en (lokale) MD-interventieteams

Veiligheidsthema 3.3: Jeugd, alcohol en drugs

effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdgezondheidsmonitor: alcoholgebruik en druggebruik jongeren • Politierregistratie: incidenten alcohol- en drugsoverlast • Gemeente/Veiligheidshuis/Veilig Thuis: 'complexe casuïstiek' op snijvlak zorg en veiligheid • Verslavingszorg: aantal minderjarige zorgvragers
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Alcohol- en drugsonderzoek bij geweld • Handleiding 'ketenbeleid' (2010) • Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan • Dossier alcoholverbod 18-minners in de praktijk, CCV: https://hetccv.nl/onderwerpen/alcoholverbod-18-minners-in-de-praktijk/ • Model APV • www.trimbos.nl • www.stap.nl
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.4: subjectieve veiligheid Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele problemen jongeren Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Wet middelenonderzoek geweldplegers: bevoegdheid politie om bij geweldsdelicten een alcohol- en drugstest uit te voeren

Veiligheidsthema 3.4: Veilig in en om de school

uitleg thema	Jeugd kan dader zijn en slachtoffer van onveiligheid; thuis, in de buurt, bij het stappen maar ook op school. Mogelijke veiligheidsproblemen op en rond scholen zijn pesten, geweldpleging, diefstal, overlast (voor omwonenden), vernielingen, drugsgebruik en verkeersonveiligheid.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren, monitoren, evalueren en stimuleren van de netwerksamenwerking onderwijsinstellingen, gemeente, politie, overige instellingen • Sturing en evaluatie mede op basis van het voor scholen (PO en VO) verplichte schoolveiligheidsplan en de jaarlijkse veiligheidsrapportage • Dwarsverbanden daarbij leggen met thema 'Gezonde school' (school als podium voor voorlichting over voeding, alcohol, drugs) en eventueel thema huiselijk geweld (school als 'vindplaats' van kindermishandeling)
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Onderwijs, Jeugd en Welzijn, Zorg/Gezondheid, OOV, Verkeer • <i>extern</i>: onderwijsinstellingen (PO en VO), politie, instellingen zorg/gezondheid
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet sociale veiligheid op school • Zorgplicht sociale veiligheid leerlingen op school
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemming met scholen en politie over de voor scholen wettelijk verplichte schoolveiligheidsplannen en jaarlijkse veiligheidsrapportages • Pestprotocollen • Instellen van Zorgadviesteams (ZAT's) • Incidentregistratie • Kluisjescontroles • Wapendetectie • Alcoholmeters (bij schoolfeesten)
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugd(gezondheids)monitoren • Veiligheidsrapportages scholen
effectindicatoren	
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaal format Schoolveiligheidsplan CCV/Wegwijzer Jeugd en veiligheid • Ondersteunende informatie/tools op www.schoolenveiligheid.nl • Convenant Schoolveiligheid • Kwaliteitsteams Veiligheid van het Nederlands Jeugdinstituut • www.nji.nl (Kwaliteitsteams Veiligheid)

Veiligheidsthema 3.4: Veilig in en om de school

raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs Veiligheidsveld 4: 4.1: verkeersveiligheid, 4.2: brandveiligheid Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.3: Veilige Publieke Taak
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Wet sociale veiligheid op school (1 augustus 2015): verplicht schoolveiligheidsplan en jaarlijkse veiligheidsrapportage • In het verlengde daarvan: kader/richtlijnen voor politiebassiteams rond schoolveiligheid (Nationale Politie)

Veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid

Veiligheidsthema 4.1: Verkeersveiligheid	
uitleg thema	Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Onderscheiden kunnen worden objectieve verkeersveiligheid, subjectieve verkeersveiligheid en verkeers- en parkeeroverlast.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regievoering over en feitelijk op peil houden van veiligheid op en rond het gemeentelijk wegennet (doorgaande wegen, ontsluitingswegen en wegen in verblijfsgebied) • Enerzijds via voorwaarden in de ontwerpfase, anderzijds via interventies en voorlichting in de gebruiksfase • Stuurinformatie voor interventies via bijvoorbeeld handhaving op peil houden en delen met handhavingpartners • Visie vastleggen in verkeers- en vervoersbeleid; maatregelen met betrekking tot verkeersveiligheid eventueel in separaat verkeersveiligheidsplan • Dwarsverbanden met beleid/voorwaarden ten aanzien van brandveiligheid en crisisbeheersing vormgeven (aanrijroutes)
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Verkeer en vervoer, RO, OOV, VTH, Wijkgericht werken, Beheer Openbare Ruimte • <i>extern</i>: politie, Openbaar Ministerie, andere wegbeheerders (rijk en provincie), Veilig Verkeer Nederland (VVN), bewoners, ondernemers(verenigingen), onderwijsinstellingen
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wegenverkeerswet 1994, BABW en RVV • Planwet verkeer en vervoer
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaam Veilig-maatregelen zoals inrichting van 30 kilometerzones (zonerings) • Inperking parkeermogelijkheden rond basisscholen • Aparte fietspaden • Shared space: door het verminderen/verwijderen van verkeersaanwijzingen actievare betrokkenheid van verkeersdeelnemers 'afdwingen' • Verkeerseducatie scholieren en senioren
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politieregistratie • Meldingen openbare ruimte (van gemeente, corporaties) • CBS-verkeersongevallencijfers • Veiligheidsmonitor • SWOV (Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid)
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsmonitor: verkeersoverlast, 'te hard rijden', 'parkeerproblemen', 'agressief rijgedrag' • Politieregistratie: incidenten ongevallen dodelijke afloop, letsel (VNG/INP ...), incidenten parkeerproblemen (VNG/INP...)
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Modelaanpak Veilig Fietsen (VNG) • Webtool Aanpak veilig fietsen (www.fietsberaad.nl) • www.veiligverkeernederland.nl • www.swov.nl
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.3: jeugd, alcohol en drugs, 3.4: veilig in en om de school</p>

Veiligheidsthema 4.2: Brandveiligheid

uitleg thema	Dit thema heeft enerzijds betrekking op de ontwerptechnische en gebruikstechnische brandveiligheid van bepaalde soorten gebouwen (zoals woongebouwen en gebouwen met horecabestemming) en anderzijds op de voorwaarden voor effectieve repressie. Om de brandveiligheid te borgen zien gemeente en brandweer toe op proactie en preventie en geeft zij voorlichting aan doelgroepen (maatschappelijke awareness en betrokkenheid). Daarnaast prepareert de brandweer zich op de bestrijding (repressie) van branden.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Regievoering op 'totaalpakket' van preventie en repressie ten aanzien van brandveiligheid • Sturing op de inzet van de veiligheidsregio, via de gewone cyclus rond het beleidsplan Veiligheidsregio ('haalplicht') en via aanvullende arrangementen zoals een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) • Regionaal: integrale sturing op de veiligheidsregio en andere bovenlokale uitvoeringpartners zoals de Regionale Uitvoeringsdienst en de GGD • Lokaal: integrale beleidsvoering fysieke veiligheid - verbindingen met onder meer vergunningenbeleid, toezicht- en handhavingsbeleid, omgevings- en ruimtelijk beleid • Verbinding met ontwikkelingen sociaal domein: brandveiligheidsrisico's verminderd zelfredzame huishoudens
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Wonen, Bouwen, VTH, OOV • <i>extern</i>: Brandweer/Veiligheidsregio, Regionale uitvoeringsdienst (RUD), eigenaren en huurders van vergunningplichtige gebouwen
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet veiligheidsregio's • Activiteitenbesluit • Besluit Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen (medio 2017) • Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) • Woningwet
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen gemeentelijke doelen brandveiligheid ('haalplicht' veiligheidsregio en Artikel 3a Wvr) en sturen op uitvoering daarvan door de veiligheidsregio • Ondersteunen Brandveilig leven-activiteiten brandweer (verbinding met wijkgericht werken) • Benutting wijk- en buurtinfrastructuur voor voorlichting • Lokale agendering: als lokaal regisseur het onderwerp stevig op de kaart zetten bij partners als woningcorporaties, instellingen, horecaondernemers • Programmering toezicht en handhaving • Dekkingsgraadanalyse, eventuele ingrepen in kazerne-areaal; eventuele inzet (beroeps)preventisten in de repressie • Digitalisering van gebouwdossiers, aanrijroutes, e.d.
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Registratie brandweer (controles gebouwen, uitkomsten daarvan) • Registratie gemeente en RUD (vergunningen en meldingen, controles, aanschrijvingen)
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Brandweer: aantal brandmeldingen (repressie), controles gebouwen, uitkomsten daarvan (overtredingen) • Gemeente/RUD: vergunningen en meldingen, controles, aanschrijvingen en andere handhavingsacties

Veiligheidsthema 4.2: Brandveiligheid

beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Brandweer Nederland/Projectgroep RemBrand, 'Brandveiligheid is coproductie' (mei 2015) • Brandweer Nederland/Projectteam Strategische Reis Brandweer, 'De brandweer over morgen' (maart 2010) • Evaluatiecommissie Wet Veiligheidsregio's en het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing (Commissie Hoekstra), Eindrapportage (september 2013) • Infopunt Veiligheid IFV, 'De bestuurlijke aansturing van de crisisbeheersing' • Infopunt Veiligheid IFV, 'Taak en invloed gemeenteraad op (fysieke) veiligheid' • Veiligheidsberaad, 'Bevolkingszorg op orde 2.0. Eigentijdse bevolkingszorg, volgens afspraak', (april 2014) • Keurmerk Veilig Wonen (is onder meer gericht op het gebruik van rookmelders) • Keurmerk Veilig Ondernemen • PREVAP (preventieactiviteitenplan) • www.brandweernederland.nl • www.ifv.nl • www.infopuntveiligheid.nl • www.veiligheidsberaad.nl • www.vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.2: fysieke kwaliteit</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.4: veilig in en om de school</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Invulling 'haalplicht': naar actieve sturing op de veiligheidsregio; de veiligheidsregio dient actief input 'op te halen' bij de gemeenteraden voor het beleidsplan veiligheidsregio; dit krijgt steeds effectiever gestalte en gemeenten anticiperen hier ook in toenemende op door zelf kaders voor brandveiligheid en crisisbeheersing te formuleren en aan te reiken • Ontwikkelingen sociaal domein: brandveiligheidsrisico's nemen toe doordat personen die nu langer thuis en zelfstandig wonen in plaats van in instellingen met brandpreventieve voorzieningen, vaak ook verminderd zelfredzaam zijn (senioren, personen met een psychiatrische achtergrond) • Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (verwachte inwerkingtreding in 2017) en de nieuwe Omgevingswet (verwachte inwerkingtreding in 2018) • Brandveiligheid als coproductie: sleutelwoorden op het terrein van brandveiligheid zijn 'meer naar de voorkant' en 'coproductie' • Focus op Brandveilig leven

Veiligheidsthema 4.3: Externe veiligheid

uitleg thema	Bij dit thema staan de risico's van gevaarlijke stoffen centraal. Gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt in inrichtingen en vervoerd via weg, water, spoor, lucht en buisleidingen. Te onderscheiden zijn het 'groepsrisico' (GR) en het 'plaatsgebonden risico' (PR). In beide gevallen gaat het om de 'naar buiten gerichte' (ofwel externe) veiligheidsrisico's van de gevaarlijke stoffen.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Visie ontwikkelen en praktisch doorvertalen van omgang met veiligheidsrisico's rond gevaarlijke stoffen (Beleidsvisie externe veiligheid) • Duurzaam samenhangend beleid voeren op kwaliteit rampenbestrijding, Ruimtelijke ordening en EV/Risico's gevaarlijke stoffen • Bij inrichtingen waarvoor gemeente bevoegd gezag is (BEVI en soms Brzo/Pbzo): vergunningverlening, toezicht en handhaving, eventueel in samenwerking met Regionale uitvoeringsdienst (RUD) • Bij <i>alle</i> inrichtingen en ten aanzien van transport gevaarlijke stoffen: doorvertaling externe veiligheidsrisico's in ruimtelijke ordening (RO); rekening daarmee houden bij RO-plannen • Opstellen verplichte ramp- en incidentbestrijdingsplannen • Risicocommunicatie met inwoners, ondernemers, instellingen • Risico-inventarisatie: aanlevering gegevens voor provinciale risicokaart • Regievoering op effectieve wisselwerking van regionale uitvoeringpartners (RUD, Veiligheidsregio), zodat je als gemeente krijgt wat je hebben wilt
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Milieu, Toezicht en Handhaving, Ruimtelijke Ordening, Coördinatie rampenbestrijding/OOV • <i>extern</i>: brandweer/GHOR/Veiligheidsregio (namens de GHOR ook de 'GAGS': Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen), Regionale uitvoeringsdienst (RUD), provincie, risicobedrijven
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Bevi (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen) • Revi (Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen) • Brzo (Besluit Risico's Zware Ongevallen) • Registratiebesluit • Wet veiligheidsregio's
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Beleidsvisie Externe veiligheid, inclusief uitvoeringsdocumenten • Bestuurlijke verantwoording bij veranderend groepsrisico • Compenserende maatregelen in de sfeer van kwaliteit rampenbestrijding, zelfredzaamheid, infrastructuur bij veranderd groepsrisico • Risicocommunicatie met bewoners/ondernemers in de directe omgeving van gevaarlijke stoffen-inrichtingen • Borging wisselwerking EV en RO binnen de gemeentelijke organisatie via vaste overleggen of andere routines • Ambtelijke (capacitaire) borging van de regie op de wisselwerking tussen RUD en Veiligheidsregio
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente: bestuurlijke verantwoordingen • Brandweer/Veiligheidsregio: ramp- en incidentbestrijdingsplannen • RUD: vergunningverlening, toezicht en handhaving, overtredingen
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente/RUD: % EV-objecten waarvan de risico's geanalyseerd zijn, % actuele vergunningen BEVI en BRZO, % actuele bestemmingsplannen inclusief EV-gegevens
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Leidraad risico-inventarisatie gevaarlijke stoffen • Safeti-NL (rekenprogramma voor kwantitatieve risicoanalyses) • Handreiking verantwoording groepsrisico (www.groepsrisico.nl) • www.groepsrisico.nl • www.relevant.nl
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.2: brandveiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>

Veiligheidsthema 4.4: Rampenbestrijding en crisisbeheersing

uitleg thema	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (Wet veiligheidsregio's en Besluit veiligheidsregio's) maar zijn verplicht deze taken te laten uitvoeren door de veiligheidsregio, met uitzondering van het onderdeel bevolkingszorg (i.e. de 'gemeentelijke processen') van de crisisbeheersingsorganisatie. Dit onderdeel wordt door de gemeente zelf op peil gebracht en gehouden.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichten en op peil houden van de gemeentelijke kolom binnen de rampenbestrijdingsorganisatie i.e. de bevolkingszorgprocessen, met als zwaartepunten crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg, herstelzorg • Implementatie uitgangspunten <i>Bevolkingszorg op Orde 2.0</i> daarbij, i.e.: risicogerichtheid, meer vertrouwen op improvisatievermogen, maatschappelijke potentie en vitaliteit, professionalisering • Invulling opdrachtgeverschap veiligheidsregio • Bewaken/bewerkstelligen van verbinding IVP en plancyclus veiligheidsregio
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: betrokken actoren in crisisbesluitvorming en -aansturing; en: alle relevante afdelingen/domeinen voor de implementatie van bevolkingszorgprocessen; • <i>extern</i>: buurgemeenten/andere gemeenten binnen de veiligheidsregio, Veiligheidsregio
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet veiligheidsregio's en Besluit veiligheidsregio's • Besluit personeel veiligheidsregio's • Wet publieke gezondheid
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen gemeentelijke doelen crisisbeheersing ('haalplicht' veiligheidsregio) en sturen op uitvoering daarvan door de veiligheidsregio • Inrichten en op peil houden bevolkingszorgprocessen via planvorming, OTO (Opleiden, Trainen en Oefenen), faciliteiten (ICT, taakorganisaties), 'bemensing' van de processen • Implementatie uitgangspunten/criteria van <i>Bevolkingszorg op Orde 2.0</i>; te zetten stappen o.m.: (*) implementatie richtlijnen outcome crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg, herstelzorg, (*) politiek-bestuurlijke discussie over risico-gerichtheid en risico-acceptatie, (*) focus op realistische en beïnvloedbare risico's, (*) toewerken naar minder 'grootschalige' preparatie en meer 'gecontroleerde' ruimte voor improvisatie, (*) inbouwen 'redzaamheid' en 'zelfredzaamheid' maatschappelijke omgeving (*) bevorderen van 'denken in crisisstructuren' - hiërarchie tijdens crisis is een andere dan die in de normale situatie • Generiek: borging van bestuurlijke en managementaandacht voor kwaliteit Bevolkingszorg
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Registraties van gemeente/Veiligheidsregio van bijvoorbeeld de invulling, deelname en uitkomsten OTO • Jaarlijkse Staat van de Rampenbestrijding (Inspectie Veiligheid en Justitie)
effectindicatoren	<i>Gemeente/Veiligheidsregio:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal bevolkingszorgprocessen waarvan de planvorming actueel is • Aantal bevolkingszorgprocessen dat jaarlijks beoefend wordt

Veiligheidsthema 4.4: Rampenbestrijding en crisisbeheersing

beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheidsberaad, 'Bevolkingszorg op orde 2.0. Eigentijdse bevolkingszorg, volgens afspraak', (april 2014) • Infopunt Veiligheid IFV, 'De bestuurlijke aansturing van de crisisbeheersing' • Infopunt Veiligheid IFV, 'Taak en invloed gemeenteraad op (fysieke) veiligheid' • Evaluatiecommissie Wet Veiligheidsregio's en het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing (Commissie Hoekstra), Eindrapportage (september 2013) • www.ifv.nl • www.infopuntveiligheid.nl • www.veiligheidsberaad.nl • www.nctv.nl • www.vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid • Referentiekader regionaal crisisplan • Kwalificatiedossiers functies binnen de rampenbestrijdingsorganisatie • Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming • www.ifv.nl • www.veiligheidsberaad.nl
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme Veiligheidsveld 4: 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Invulling 'haalplicht': naar actieve sturing op de veiligheidsregio; de veiligheidsregio dient actief input 'op te halen' bij de gemeenteraden voor het beleidsplan veiligheidsregio; dit krijgt steeds effectiever gestalte en gemeenten anticiperen hier ook in toenemende op door zelf kaders voor brandveiligheid en crisisbeheersing te formuleren en aan te reiken • Net als op het sociale veiligheidsterrein wordt ook op het fysieke terrein steeds meer een beroep gedaan op maatschappelijke actoren die het 'dichtst' bij de risico's staan: burgers en ondernemers; centraal staan het versterken van risicobewustzijn, zelfredzaamheid én 'redzaamheid' (vermaatschappelijking van de veiligheidszorg) • Streven naar een eigentijdse, realistische vormgeving van de crisisbeheersingsorganisatie, specifiek de gemeentelijke kolom (cf. 'Bevolkingszorg op orde 2.0', Veiligheidsberaad 2014), met als kernpunten: 1: risicogerichtheid en risico-acceptatie, 2: meer vertrouwen op improvisatievermogen en veerkracht, 3: meer steunen op maatschappelijke potentie en vitaliteit, 4: professionalisering/'aan de vrijblijvendheid voorbij'

Veiligheidsveld 5: Integriteit en veiligheid

Veiligheidsthema 5.1: Polarisatie en radicalisering	
uitleg thema	Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen personen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij door hun wijze van handelen of door hun uitingen zorgen voor maatschappelijke spanningen. Deze spanningen kunnen invloed hebben op de algemene veiligheid (bij toepassen van geweld) of het veiligheidsgevoel van de burgers. zij een bedreiging vormen of kunnen gaan vormen voor de veiligheid. Sprake kan zijn van dreigend geweld. Deze groepen vergroten de polarisatie in de samenleving, en zetten daarmee het sociaal weefsel onder druk. Stromingen die op die manier kunnen radicaliseren, zijn bijvoorbeeld: rechts-extremisme, islamisme/jihadisme, dierenrechtenradicalisme, asielrechtenradicalisme, links-extremisme.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Generiek preventief door te investeren in sociale cohesie, antidiscriminatie en participatie. • Signalering van mogelijke gevallen van radicalisering en waar nodig informatie delen met partners (OM, politie, jeugdzorg); • Generiek: brede regievoering op dit item vanuit verantwoordelijkheid voor kwaliteit lokale gemeenschap, inclusief waarden als tolerantie en veiligheid • Specifiekere inzet op preventie/signalering door intensivering contacten met bepaalde doelgroepen/zelforganisaties • Inzet hierop integraal vormgeven met onder meer welzijnsbeleid, jeugdbeleid, participatiebeleid, uitgaans-/horecabeleid
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: afdelingen Sociaal domein/Welzijn, Wijkgericht werken, Jeugd, Economie, Onderwijs, Cultuur, OOV, VTH • <i>extern</i>: maatschappelijke zelforganisaties, zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijsinstellingen, politie, Openbaar Ministerie, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Ministerie van Veilig en Justitie, Expertise-unit Sociale Stabiliteit, COA, NCTV, Rijksopleidingsinstituut tegen radicalisering (ROR), AIVD
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen • TWB: Tijdelijke Wet Bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Casustafel radicalisering (lokaal/regionaal, Veiligheidshuis) • Awareness-trainingen professionals/ambtenaren • Sleutelfigurennetwerk, focusgroepen, signaleringsnetwerken • Ronde tafelgesprekken met maatschappelijke zelforganisaties • Buurtbemiddelingstrajecten • Inrichten antidiscriminatievoorziening (wettelijk verplicht) • Draaiboek maatschappelijke onrust ('sociaal calamiteitenplan') • Paspootmaatregel
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Politiregistratie • Registratie antidiscriminatievoorziening • Veiligheidsmonitor
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Politiregistratie: incidenten discriminatie (VNG/INP ...) • Registratie antidiscriminatievoorziening: meldingen discriminatie • Veiligheidsmonitor: schaalscore sociale cohesie (totaal), tevredenheid over bevolkingssamenstelling
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Toolbox-extremisme.nctv.nl (NCTV) • Handreiking Links activisme en extremisme in Nederland (NCTV) • Handreiking Disengagement en deradicalisering extreemrechts (NCTV) • Actieprogramma Integrale aanpak jihadisme (NCTV) • Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau • www.nctv.nl • Landelijk Platform Lokale Professionals (LPLP) • www.socialestabiliteit.nl/gemeenten • dji.nl/ (opleidingenaanbod tav radicalisering). • www.stichtingscholenveiligheid.nl

Veiligheidsthema 5.1: Polarisatie en radicalisering

raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.4: subjectieve veiligheid Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen Veiligheidsveld 3: 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren Veiligheidsveld 4: 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid, 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing Veiligheidsveld 5: 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.3: Veilige Publieke Taak, 5.4: Informatieveiligheid
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • toenemende dreiging vanuit links- en rechtsextremisme • terugkeerders • homegrown en gefrustreerde uitreizigers • extremistische sprekers • polarisatie in de samenleving • maatschappelijke opgave vluchtelingen uit oorlogsgebieden Midden-Oosten

Veiligheidsthema 5.2: Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit

uitleg thema	Bij dit thema gaat het om vormen van georganiseerde criminaliteit die zich manifesteren in gemeenten/op het gemeentelijk grondgebied, met mogelijk een bedreigende uitstraling naar de (woon)omgeving. Denk aan drugsgelateerde criminaliteit, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Mogelijk dat de fenomenen zich concentreren op bepaalde locaties zoals recreatieparken, bedrijventerreinen, buitengebied, waarbij deze locaties aangewezen kunnen zijn als zgn. 'handhavingsknelpunten'. Er kan in verschillende opzichten sprake zijn van verbindingen/wisselwerking met de lokale samenleving. De betreffende groepen/personen maken wellicht in bepaalde mate gebruik (misbruik) maken van gemeentelijke voorzieningen en beschikkingen (vergunningen en aanbestedingen). Sprake kan zijn van verweving van onder- en bovenwereld.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Onderkenning (awareness) van ondermijningsverschijnselen én van de bestuurlijke mogelijkheden in de aanpak; deze onderkenning is nodig op ambtelijk, bestuurlijk en politiek niveau • Inzicht hebben in georganiseerde criminaliteit / ondermijningsverschijnselen in de eigen gemeente • Inzet van het gemeentelijke instrumentarium, preventief en repressief; zwaartepunten zijn handhaving en het BIBOB-instrumentarium; ook in breder verband zijn er echter mogelijkheden/urgenties - denk aan het voorkomen dat een crimineel een bijstandsuitkering krijgt en bestemmingsplanwijziging tav specifieke locaties; generiek accent is het voorkomen dat criminelen gefaciliteerd worden door/voordeel hebben bij gemeentelijke voorzieningen en beschikkingen • Bestuurlijke en organisatorische verankering van de aanpak; vastleggen in en actueel houden van beleid en actieplannen, vrijmaken van capaciteit/middelen, kennis en kunde van betrokkenen op peil brengen/houden • <i>Bredere</i> bestuurlijke en organisatorische verankering: verbindingen leggen met flankerend beleid/afdelingen zoals horecabeleid, integriteitsbeleid, VPT, VTH, gebiedsgericht werken, vastgoed, sociale zaken; interne partners betrekken in de aanpak via awareness, afstemming instrumenten/maatregelen, gestructureerde samenwerking; gaat daarbij ook om signaalherkenning in eerste lijn (gemeenteloket, BOA's) en opvolging daarvan; ondersteunende rol gemeentesecretaris • Versterking <i>intelligence</i>: beschikbare informatie(bronnen) irt ondermijningsverschijnselen binnen gemeentelijke organisatie benoemen, ontsluiten en combineren en zodoende ondersteunend laten zijn aan effectieve preventie en repressie; tevens verbindingen daarbij met informatie(bronnen) van externe partners; een en ander binnen de beperkingen/randvoorwaarden vanuit geldende privacyregels/bescherming persoonsgegevens • Samenwerking met lokale en bovenlokale veiligheidspartners • Samenwerking met maatschappelijke partners - bewoners en ondernemers(collectieven): stimuleren/ondersteunen awareness en weerbaarheid

Veiligheidsthema 5.2: Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit	
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> intern: afdelingen Vergunningverlening, Toezicht en handhaving (VTH), Economie, Sociale Zaken, Zorg en welzijn, RO, Vastgoed/wonen/bouwen, OOV, Bestuurszaken/-ondersteuning extern: politie, Openbaar Ministerie, belastingdienst, FIOD, Regionaal Expertise- en Informatiecentrum (RIEC), Landelijk Bureau BIBOB, Veiligheidsregio, Milieu-/omgevingsdienst, buurgemeenten, provincie, Defensie, ondernemersorganisaties, bewoners
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> Wet BIBOB Landelijk coffeeshopbeleid Wetsvoorstel 'Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche' Artikel 11a en 13b Opiumwet, inclusief de recente mogelijkheid ivm aange troffen versnijdingsmiddelen Wet- en regelgeving met betrekking tot privacy Awb Apv
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Integrale handhaving, integraal handhavingsbeleid Opiumwet 11a en 13b (Damocles woningen en lokalen) Implementatie BIBOB; verruiming toepassingsbereik BIBOB naar evenementen, milieucriminaliteit, vastgoedfraude Exploitatievergunning horeca invoeren voor toepassing BIBOB 'bestaande situaties' Ambtelijk aanspreekpunt ('integraal') voor aanpak ondermijning Aandachtsfunctionarissen voor specifieke thema's (zoals mensenhandel) Rouleren of poolvorming ambtenaren, BOA's Meldpunt signalen van ondermijning voor ondernemers en bewoners Informatieknooppunt/-makelaar binnen afdeling OOV, voor versterking intelligence Awareness-trainingen ambtenaren, bestuurders, raadsleden, professionals/partners Intergemeentelijke samenwerking - gezamenlijk kennis, deskundigheid, capaciteit organiseren
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheidsmonitor Gemeentelijke registratie Politieregistratie Ondermijningsbeelden RIEC's
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheidsmonitor: indicatoren mbt tot drugsoverlast/-handel, slachtofferschap identiteitsfraude, slachtofferschap hacken Gemeentelijke registratie: vergunning- en handhavingsindicatoren, BIBOB-procedures Politieregistratie: incidenten verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> Webdossiers <i>Arbeidsuitbuiting</i>, <i>Coffeeshopbeleid</i>, <i>Georganiseerde criminaliteit en ondermijning</i>, <i>Hennepcriminaliteit</i>, <i>Loverboys</i>, <i>Mensenhandel</i>, <i>Veilige vakantieparken</i> CCV Toolbox <i>Mensenhandel</i>, <i>Arbeidsuitbuiting</i> CCV (o.m. handleiding signalering, signaalkaarten, stappenplan) Basisniveaus bestuurlijke aanpak <i>Hennepcriminaliteit</i>, <i>Mensenhandel</i>, <i>Synthetische drugs</i>, <i>OMG's</i>/ CCV Barrièremodellen <i>Hennep</i>, <i>Synthetische drugs</i>, <i>Loverboys</i>, <i>Arbeidsuitbuiting</i>, <i>Malafide uitzendbureaus</i> CCV (themasite) Keurmerk <i>Veilig Buitengebied</i> CCV Handreiking (in ontwikkeling) <i>Aanpak veiligheidsvraagstukken op recreatieparken</i> CCV Ondermijningsbeelden RIEC's Awareness-trainingen RIEC's Netwerk/kenniskring hennepcultuur en mensenhandel CCV (gemeenten kunnen cases inbrengen)

Veiligheidsthema 5.2: Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit

raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid Veiligheidsveld 3: 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.3: Veilige Publieke Taak, 5.4: Informatieveiligheid, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking bestuurlijke awareness van zowel ondermijning als de eigen rol in de aanpak; als geheel steviger wordende gemeentelijke rol in de aanpak, in samenwerking met partners • Naast bestuurlijke awareness en weerbaarheid: groeiend accent op stimuleren maatschappelijke awareness en weerbaarheid • Ontwikkeling intelligencefunctie in gemeenten • Aandacht voor verbindingen tussen aanpak ondermijning, VPT en integriteit • Onderkenning bestuurlijke mogelijkheden en beperkingen: gemeente heeft vooral rol in de zin van 'hinderen', 'tegenhouden', door middel van de inzet van het eigen gewone bestuurlijke instrumentarium; gemeente hoeft niet de 'expert' te zijn, en ook niet de 'sheriff' of 'crimefighter'

Veiligheidsthema 5.3: Veilige Publieke Taak

uitleg thema	Werknemers met een publieke taak worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. Denk aan verpleegkundigen, politiemensen, gemeentelijke handhavers, leraren, medewerkers van gemeenteloketten. Maar ook politieke ambtsdragers zoals raadsleden, burgemeesters en wethouders. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms letterlijk gewelddadig opstellen. Dit is onacceptabel, om meerdere redenen. Het functioneren van de man of vrouw zelf wordt erdoor beïnvloed. De uitvoering van publieke taken heeft ervan te leiden. De integriteit en 'goed bestuur' komen onder druk te staan. Het vertrouwen in de overheid kan aangetast raken (- staat de overheid nog wel voor robuuste uitvoering van haar taken?). En bij gedogen van het geweld groeit de 'onaantastbaarheid' van daders. Agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak hebben een ondermijnend effect op de overheid en moeten stevig aangepakt en zoveel mogelijk voorkomen worden.
--------------	--

Veiligheidsthema 5.3: Veilige Publieke Taak

rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Werkgever.</i> De gemeente is als werkgever verantwoordelijk voor de veiligheid van zijn werknemers bij de uitoefening van hun taken. Dit is vastgelegd in de ARBO-wet en het Burgerlijk Wetboek. De werkgeversrol vormt een belangrijk aangrijpingspunt bij het thema Veilige Publieke taak. Deze rol van de gemeente is in essentie dezelfde als die van andere publieke werkgevers. Binnen de gemeente zijn de VPT-taken vanuit de werkgeversrol vaak belegd bij de afdeling P&O. • <i>Verantwoordelijkheid voor veiligheid politieke ambtsdragers.</i> Raadsleden, burgemeester en wethouders treden veel in het openbaar, vormen in veel opzichten het 'gezicht' van de gemeente en lopen daardoor extra veiligheidsrisico's. Deze risico's vragen om aanvullende voorzieningen en maatregelen. De afdeling OOV heeft daarbij een coördinerende rol. • <i>Lokale inspiratie en regie.</i> De gemeente is als lokaal bestuur de 'spin in het web' van de lokale overheid. Op veel beleidsterreinen heeft de gemeente de lokale regierol, vaak met 'directe' opdrachtgevers-elementen richting lokale partners. Bij het thema Veilige Publieke Taak zijn vooral informering, inspiratie en overtuiging belangrijk - de lokale partners zijn zelf primair verantwoordelijk voor de veiligheid van het personeel. Maar de gemeente kan zich als 'voorbeeldwerkgever' profileren en zijn visie op het onderwerp publiekelijk uitspreken. Ook kan in contracten, prestatieafspraken met partijen aandacht worden gegeven aan het onderwerp. • <i>Regierol veiligheid.</i> De gemeente heeft de regie over de lokale veiligheid. Het gaat daarbij om veiligheid in brede zin, zowel sociale als fysieke veiligheid. Geweld tegen werknemers met een publieke taak valt hierbinnen daarbinnen - als geweldsdelict is het zelfs een 'high impact crime'. Ook de inzet op onderwerpen als integrale daderaanpak/PGA, veilig uitgaan, problematische jeugd en woonoverlast kan mede geweld tegen werknemers met een publieke taak adresseren.
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern:</i> afdelingen P&O en OOV (coördinatie en regie); in de uitvoering: alle afdelingen van de gemeente • <i>extern:</i> politie, Openbaar Ministerie, A+O fonds Gemeenten, Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, alle werkgevers met een publieke taak, zoals scholen, zorginstellingen en welzijnsorganisaties, sociale diensten en woningcorporaties
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Arbowet

Veiligheidsthema 5.3: Veilige Publieke Taak

aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bewustwording, normstelling, beleid</i> ofwel het 'op de kaart' zetten van het onderwerp binnen de gemeentelijke organisatie. Dit kan via bewustwordingssessies op bestuurlijk, management- en medewerkersniveau. Doel is een stevig, organisatiebreed bewustzijn van het belang van dit onderwerp. In vervolg daarop kan een gemeenschappelijke norm (zoals 'zero tolerance') geformuleerd worden en verankerd worden in beleid en handelingsprotocollen. • <i>Doorvoering concrete VPT-maatregelen.</i> Voor de concrete aanpak zijn landelijk acht 'centrale' VPT-maatregelen geformuleerd: (1) Communicatie met externe partijen over de norm van de gemeente; (2) Werknemers stimuleren om voorvallen te melden; (3) Registratie alle voorvallen; (4) Training van werknemers in het omgaan met agressie en geweld; (5) Binnen 48 uur reageren naar daders; (6) Aangifte doen; (7) Schadeverhaal; (8) Nazorg aan slachtoffers en evaluatie van incidenten. • <i>Samenwerking met lokale partners.</i> Gemeenten geven elk op hun eigen manier invulling aan de voorbeeld- en regierol richting de lokale publieke partners. Soms gebeurt dit op stedelijk/gemeentelijk niveau, soms op het niveau van de wijken. P&O en OOV maar ook de bestuurders kunnen in hun contacten met lokale partners de koers van de gemeente uitdragen en wijzen op het belang van een heldere norm en het doen van aangifte. • <i>Als onderdeel van de aanpak van 'reguliere' veiligheidsthema's.</i> VPT kan mede aan de orde zijn bij 'gewone' veiligheidsonderwerpen zoals veilig uitgaan, overlastgevende jeugd, woonoverlast en ondermijning, PGA. Daders van 'VPT-geweld' zijn niet zelden mede dader van andere gewelds- en/of overlastincidenten. • <i>Aanvullende maatregelen voor politieke ambtsdragers.</i> Vaak wordt er een apart agressieprotocol voor politieke ambtsdragers ontwikkeld. Aanvullende voorzieningen en maatregelen worden veelal gecoördineerd door de afdeling OOV. • <i>Interne samenwerking.</i> Voor een krachtige overall-aanpak als gemeente zijn samenwerking en afstemming tussen P&O, OOV en andere afdelingen onontbeerlijk. Vaak is er op dit punt nog verbetering mogelijk.
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • GIR (Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem) • Tweejaarlijkse Monitor Openbaar Bestuur (landelijke cijfers over agressie en geweld tegen overheidsmedewerkers en politieke ambtsdragers)
effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • GIR: aantal en type (geregistreerde) agressie- en geweldsincidenten
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Focusblad VPT:</i> www.vng.nl • www.aggressievrijwerk.nl • webdossier VPT CCV: www.hetccv.nl/dossiers/integraal-veiligheidsbeleid • toolkit en leidraad <i>Veilig Bestuur</i> • presentaties, bewustwordingssessies voor raadsleden (CCV) • GIR (Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem) van het A+O fonds Gemeenten
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>

Veiligheidsthema 5.3: Veilige Publieke Taak

belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Groeiende bestuurlijke en maatschappelijke awareness van het belang van dit onderwerp én van ferme reactie op incidenten; tevens: uitbreiding van maatregelen/instrumenten en 'ingeburgerd' raken daarvan (zoals de speciale VPT-aangifte) • Desondanks: onverminderde omvang/actualiteit van risico's en relevantie van het onderwerp • Groeiende aandacht voor de mogelijke verweving op lokaal niveau van ondermijning, VPT en bestuurlijke/ambtelijke integriteit • Aflopen van het landelijke VPT-programma van het Ministerie van BZK, beëindiging 'Expertisecentrum Veilige Publieke Taak' (EVPT); NB: behoud van kennis en informatie via www.aggressievrijwerk.nl
----------------------------	--

Veiligheidsthema 5.4: Informatieveiligheid

uitleg thema	Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening - met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening - en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Ook kan het de fysieke veiligheid van burgers en organisaties in gevaar brengen; bijvoorbeeld als besturingssystemen van sluizen en bruggen gehackt worden.
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalisering van de weerbaarheid van de gemeentelijke digitale dienstverlening/digitale processen in het algemeen door een combinatie van:<ol style="list-style-type: none"> 1. Opbouwen en onderhouden van bewustzijn als het gaat om informatieveiligheid 2. Bestuurlijk en organisatorisch borgen van informatieveiligheid binnen de gemeente 3. Implementeren van technische en organisatorische randvoorwaarden voor informatiebeveiliging vanuit een gemeenschappelijk normenkader: de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) 4. Vlotte incidentdetectie en -coördinatie
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: alle gemeentelijk afdelingen (nadruk bij Informatiebeleid/ICT) • <i>extern</i>: Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD), Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), Taskforce Bestuur Informatieveiligheid en Dienstverlening (BID)
wet- en regelgeving	
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Informatieveiligheid onderdeel maken van de collegeambities, verankeren van informatieveiligheid op de gemeentelijke agenda • Informatieveiligheid borgen in de P&C-cyclus • Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) implementeren • Goede contacten onderhouden met de IBD:<ul style="list-style-type: none"> • Aanwijzen/aanstellen van een algemeen contactpersoon informatiebeveiliging voor de IBD • Aanwijzen/aanstellen van een vertrouwende contactpersoon informatiebeveiliging voor IBD • Doorgeven van de IP-adressen en URL's van de gemeente aan de IBD • Het aanleveren van in gebruik zijnde hard- en software (gemeentelijke ICT-foto) aan de IBD
effectinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Cybersecuritybeeld Nederland (Nationaal Cyber Security Centrum) • Rapportage Cyber Security (Ministerie van V&J)
effectindicatoren	

Veiligheidsthema 5.4: Informatieveiligheid

beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • De Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) en de operationele producten daarbinnen • Producten Taskforce BID gericht op leren en verankeren van informatieveiligheid voor bestuur en topmanagement • new.kinggemeenten.nl/informatiebeveiligingsdienst-voor-gemeenten-ibd/dienstverlening-ibd • new.kinggemeenten.nl/informatiebeveiliging/downloads-informatiebeveiligingsdienst (BIG) • www.ncsc.nl • www.taskforcebid.nl
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	<p>Veiligheidsveld 1: 1.4: subjectieve veiligheid</p> <p>Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.3: veilig uitgaan, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme</p> <p>Veiligheidsveld 3: 3.1: jeugdoverlast, 3.2: jeugdcriminaliteit/individuele probleemjongeren, 3.3: jeugd, alcohol en drugs, 3.4: veilig in en om de school</p> <p>Veiligheidsveld 4: 4.4: rampenbestrijding en crisisbeheersing</p> <p>Veiligheidsveld 5: 5.1: polarisatie en radicalisering, 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.3: Veilige Publieke Taak, 5.5: ambtelijke en bestuurlijke integriteit</p>
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Groeiend bewustzijn bij gemeenten van de risico's rond informatie en digitalisering en het belang van adequate beveiliging van systemen en informatie • Robuuster worden van beveiligingsbeleid en -maatregelen van gemeenten

Veiligheidsthema 5.5: Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

uitleg thema	<p>Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling maar ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitsschending min of meer 'per ongeluk'. Integriteitsschendingen kunnen gevolgen hebben voor de lokale veiligheid doordat bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen bewegingsruimte krijgen (onvolkomen BIBOB-procedures), ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantastingen van hun integriteit.</p>
rol gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Het bewustzijn van het belang van en de alertheid op integriteit duurzaam op peil houden (<i>sense of urgency</i>) • Consequent en transparant optreden bij gevallen integriteitsschending • Het zodanig inrichten van de gemeentelijke organisatie dat de kans op integriteitsschending minimaal is (afbakening functies, processen, informatiestromen)
partners in de aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • <i>intern</i>: alle afdelingen van de gemeentelijke organisatie, Colleges van B&W en raadsleden • <i>extern</i>: politie, Openbaar Ministerie, RIEC, provincie
wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet; die verbiedt o.m. uitoefening van met het ambt onverenigbare functies en schrijft voor dat de burgemeester actief de integriteit bevordert
aanpak, maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Integriteitsonderzoeken nieuwe bestuurders/politici • Algemene organisatorische maatregelen zoals standaardisering van processen, het inbouwen van controlemechanismen, optimalisering van de interne coördinatie • Meer specifieke voorzieningen zoals gedragscodes, richtlijnen voor zorgvuldige omgang met informatie, een klokkenluidersregeling, vertrouwenspersonen, doorvoeren van het 'vier ogenprincipe' • Agendering van het item in werkoverleggen, functioneringsgesprekken • Opname in functieprofielen • Interactieve ontwikkeling van nieuw integriteitsbeleid/nieuwe gedragscodes • Communicatie met het publiek over de aanpak van integriteit
effectinformatie	

Veiligheidsthema 5.5: Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

effectindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal in behandeling genomen gevallen van ambtelijke integriteitschending • Aantal in behandeling genomen gevallen van bestuurlijke integriteitschending
beschikbare instrumenten, formats, websites, achtergrondinfo, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • VNG: <i>Toolkits Integriteit</i> • Ministerie van BZK: <i>Monitor Integriteit en Veiligheid Openbaar bestuur</i> • www.bureauintegriteit.nl • www.integriteitoverheid.nl
raakvlakken/verbindingen met andere veiligheidsthema's?	Veiligheidsveld 1: 1.1: sociale kwaliteit, 1.2: fysieke kwaliteit, 1.3: objectieve veiligheid/veelvoorkomende en high impact crime, 1.4: subjectieve veiligheid Veiligheidsveld 2: 2.1: veilig winkelgebied, 2.2: veilige bedrijventerreinen, 2.4: veilige evenementen, 2.5: veilig toerisme Veiligheidsveld 4: 4.2: brandveiligheid, 4.3: externe veiligheid Veiligheidsveld 5: 5.2: georganiseerde/ondermijnende criminaliteit, 5.3: Veilige Publieke Taak
belangrijke ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Groeiend bewustzijn van de mogelijke relaties/dwarsverbanden tussen de thema's ondermijning, VPT en integriteit

3 Producten Kernbeleid Veiligheid

Via www.vng.nl/onderwerpenindex/veiligheid/kernbeleid-veiligheid zijn te verkrijgen:

- deze handreiking
- format veiligheidsanalyserapportage
- format IVP
- format Uitvoeringsplan

Er worden regelmatig nieuwe producten/documenten toegevoegd.